

پیدایش

۱

آفرینش دنیا

۱ مینه آزل، خدا آسمونل و زمينه آفری. ۲ زمین پتی و بی شکل بی، و تاریکی و ری غورل غور بی؛ و روح خدا و ری سطح اویل مینه حرکت بی.

شیش روز آفرینش

۳ خدا گت: «روشنایی بو» و روشنایی وایی. ۴ خدا دی که روشنایی خوبه و خدا روشنایی نه و تاریکی جیا که. ۵ خدا روشنایی نه «روز» و تاریکی نه «شو» نوم نها. شو بی و صب بی، روز اول.

۶ و خدا گت: «فلکی بو مابین اویل، و اویل و اویل جیا کینه.» ۷ پ خدا فلکه دس که و اویل زر فلکه و اویل بالی فلک جیا که. و ایطو وایی. ۸ خدا فلکه «آسمون» نوم نها. شو بی و صب بی، روز دوم.

۹ و خدا گت: «اویل زر آسمونل بی یک و په جا جم و ابون و خشکی دیار و ابو.» و ایطو وایی. ۱۰ خدا خشکی نه «زمین» و اویلی نه که بی یک جم بین «دریا» نوم نها، و خدا دی که خوبه. ۱۱ اوسه خدا گت: «زمین سوزی یل سوز کینه، گیایلی که دون بین و دارل میوه ای که و ری زمین، هر کویکی و جنس خسون میوه دون دار بیارن.» و ایطو وایی. ۱۲ زمین سوزی یله سوز که، گیایلی که و جنس خسون دون ایدان، و دارلی که و جنس خسون میوه دون دار ایاورین. و خدا دی که خوبه. ۱۳ شو بی و صب بی، روز سوم.

۱۴ و خدا گت: «چراغلی مینه فلک آسمون بون تا روز و شو جیا کین، و تا نشونه ای بون سی نشون داین فصلل و روزل و سالل، ۱۵ و چراغلی بون مینه

فلکِ آسمونِ تا وَ زمینِ روشناییِ ببین.» و ایطو وابی. ^{۱۶} خدا دِتا چراغِ گپو
 دِرُسِ که، چراغِ گپوئترَ سیِ سلطنتِ وَ روز، و چراغِ کچلوئترَ سیِ سلطنتِ وَ
 شو، و همیطو ستاریله دِرُسِ که. ^{۱۷} خدا اونگله منه فلکِ آسمونِ نَها تا وَ زمینِ
 روشناییِ ببین ^{۱۸} و وَ روز و شو سلطنتِ کینِ و روشناییِ نَه وَ تاریکیِ جیا
 کینِ. و خدا دی که خوبه. ^{۱۹} شو بی و صُب بی، روز چارُم.

^{۲۰} و خدا گُت: «أویلَ وَ زیادیِ جونورَلِ پُرناپرِ و ابو و پَرندیلِ وَ بالیِ زمینِ
 مِنْه فلکِ آسمونِ پروازِ کینِ.» ^{۲۱} پَ خدا جونورَلِ گپو دریاییِ وَ تمومِ
 جونورَلیِ نَه که ایجَمینِ و اویله پَر ایکنینِ، وَ جنسِ خِشونِ، وَ تمومِ پَرندیلِ
 بالدارِ وَ جنسِ خِشونِ آفری. و خدا دی که خوبه. ^{۲۲} خدا اونگله برکتِ دا و
 گُت: «زادِ وُلدِ کِنیتِ و زیادِ و ابیتِ و اویلِ دَریائَه پُر کِنیتِ و پَرندیلِ هَم وَ ریِ
 زمینِ زیادِ و ابون.» ^{۲۳} شو بی و صُب بی، روز پنجم.

^{۲۴} و خدا گُت: «بِلِ تا زمینِ جونورَلَه وَ جنسِ خِشونِ بیاره، چاریایلِ و
 خَزندیلِ و جیونلِ وَ حِشیِ زمینَه وَ جنسِ خِشون.» و ایطو وابی. ^{۲۵} و خدا
 جیونلِ وَ حِشیِ زمینَه وَ جنسِ خِشونِ و چاریائَه وَ جنسِ خِشونِ وَ تمومِ خَزندیلِ
 ریِ زمینَه وَ جنسِ خِشونِ آفری. و خدا دی که خوبه.

^{۲۶} اوسه خدا گُت: «بَلیتِ انسانَه وَ صورتِ خَمونِ و میِ خَمونِ دِرُسِ کِنیم، و
 اونگَلِ وَ ماهیِ یِلِ دریا وَ پَرندیلِ آسمونِ وَ چاریایلِ و وَ تمومِ زمینِ وَ تمومِ
 خَزندیلیِ که ریِ زمینِ ایسورن، حکومتِ کین.»

^{۲۷} پَ خدا انسانَه وَ شکلِ خِشِ آفری،

وَ نَه وَ شکلِ خدا آفری؛

اونگله زَن و مردِ آفری.

^{۲۸} خدا اونگله برکتِ دا و خدا وَ شونِ فرمایشِ که: «زادِ وُلدِ کِنیتِ و زیادِ
 و ابیتِ و زمینَه پُرناپرِ کِنیتِ و وَ شِ حاکمِ و ابیتِ. وَ ماهیِ یِلِ دریا و پَرندیلِ
 آسمونلِ و وَ هرِ جونداریِ که ریِ زمینِ حرکتِ ایکنه، حکومتِ کِنیت.» ^{۲۹} و
 خدا گُت: «ایسو، مِ تمومِ گیایِلِ دُونِ دارِ که وَ ریِ تمومِ زمینَه وَ تمومِ دارلِ
 میوه دارِ که دُونِ دارن، دامِ وَ ایشا تا غَذیِ ایشا بو. ^{۳۰} و وَ تمومِ جونورَلِ
 وَ حِشیِ زمینِ و تمومِ پَرندیلِ آسمونلِ و تمومِ خَزندیلِ ریِ زمینِ، و هرِ چیبیِ
 که نفسِ حیاتِ داره، تمومِ گیایِلِ سوزِ دامِ سیِ خَرَدَن.» و ایطو وابی. ^{۳۱} و خدا
 هرِ آنچه نَه دِرُسِ کِرَدَه بی دی، و ایسو مَهلیِ خوبِ بی. شو بی و صُب بی،
 روز شیشُم.

۱ و ای ترتیب، آسمونل و زمین و تموم لشگرلشون، کامل وابی. ۲ و خدا مینه روز هفتّم، کار خشته که انجوم دایه بی تموم که؛ پ و مینه روز هفتّم، و تموم کار آفرینش آسوده وابی. ۳ و خدا روز هفتّمه مبارک خوند و و نه مقدس اعلام که، سی پکه خدا بعد تموم کردن کار آفرینش، مینه او روز آسوده وابی.

آفرینش آیم و حوا

۴ په بی تاریخچه و وجود اومین آسمونل و زمین اوسیه که آفرییه و ابیین. مینه روزی که خداوند خدا آسمونل و زمین آفری ۵ هنی هیچ رُحمة کشتزاری و ری زمین نبی و هیچ گیاه کشتزاری هنی سوز نگرده بی، سی پکه خداوند خدا هنی بارون و زمین نبارنده بی و انسانی نبی تا ری زمین کشت کار کنه، ۶ بلکم کرمنج و زمین بالا ایومه و تموم ری زمین پر او ایکه. ۷ اوسیه خداوند خدا آیمه و حک زمین خلق که و نفس حیاته هف که مینه نفیش و آیم موجودی زنده وابی.

۸ و خداوند خدا باغی و طرف شرق، مینه عدن دُرس که، و آیمه که شکل دایه بی نها وچه. ۹ و خداوند خدا همه طور دار درختل قشنگ و خوش خوراگه و زمین سوز که. هم دار حیات مینه وسط باغ بی، و هم دار شناخت خوب و بد.

۱۰ روی و عدن ایومه ودر تا باغه او بییه و وچه، چار شاخه ایابی. ۱۱ نوم رو اول فیشونه که مینه سرتاسر دیار حویله رونه که وچه طلا هسی. ۱۲ طلی او دیار خوبه، و همیطور وچه بریزه خشبو و سنگ عقیق جسه ایابو. ۱۳ نوم رو دوم جیحونه که مینه تموم دیار کوش رونه. ۱۴ رو سوم نومش دجله یه که مینه شرق آشور رونه، و رو چارم فراته.

۱۵ خداوند خدا آیمه وگرت و و نه نها مینه باغ عدن تا کار باغه کنه و ویردارش بو. ۱۶ و خداوند خدا و آیم امر که و گت: «ت ایتری و هر کویکی و دارل باغ که دلت ایخوا بخری؛ ۱۷ اما و دار شناخت خوب و بد نکنه بخری، سی پکه روزی که وش بخری حتماً ایمیری.»

۱۸ اوسیه خداوند خدا فرمایش که: «نه خوبه که آیم تینا بو، پ یار بابی سیش درس ایکنم.» ۱۹ و خداوند خدا تموم جوندازل صحرا و پرنذیل آسمونله که و حک آفرییه بی آورد طی آیم تا بییه آیم چه نومی سرشون اینه، و هر آنچه آیم هر جوندار صیا که، هموه نومش وابی. ۲۰ پ آیم تموم چارپایل و پرنذیل آسمونله و تموم جیونل وحشی صحرا نه نوم نها؛ اما یار بابی سی آیم جسه نوابی. ۲۱ پ خداوند خدا آیمه و خو سنگینی برد و مینه همو حال که آیم

خُوسِيَّه بِي يَكِي وَ دِنْدِرِلَشَه وَگِرْت وَ جاشَه بِي گوشت پُر كِه. ^{۲۲} اوسِه خداوند خدا وَ هَمُو دِنْدِر كِه وَ آيَم وَگِرْتَه بِي زَنِي دِرُس كِه وَ وَ نَه اُورْد طِي آيَم. ^{۲۳} اوسِه آيَم گُت:

«ايسِه پِنه

هَسِي وَ هَسَلَم،

وَ گوشتِي وَ گوشتَم؛

نومش زَن بو،

سِي پِكِه وَ مِرْد گِرْتَه وَابِي.»

^{۲۴} وَ هَمِي خَاطِر، مِرْد وَ دِي بو خُش جِيَا اِيَابُو، وَ زَنش اِيَجَسِيه وَ او دِتَا پِه بِيَن اِيَابُون. ^{۲۵} آيَم وَ زَنش هر دِتاشون لُختِ پَتِي بِيِين وَ شَرَم نِيَاشَتِن.

۳

سقوط

^۱ ايسو مار وَ تَمُوم جُونُورَل صحرا كِه خداوند خدا دِرُس كِرْدَه بِي، زِير كَتَر بِي. وَ وَ زَن گُت: «مَه خدا وَرَاسِي گُتِه كِه وَ هِيچ كُويَكِي وَ دَارَل باغ نَحْرِيْت؟» ^۲ زَن وَ مار گُت: «اِيَا اِيَتْرِيْم وَ مِيوَه دَارَل باغ بَحْرِيْم، ^۳ اَمَا خدا گُتِه، "كِه ايشَا وَ مِيوَه دَارِي كِه مَنِه وَسَطِ باغِه، نَه بَحْرِيْت وَ نَه وَش نَس بَزَنِيْت، اَنْدِي اِيْمِيرِيْت."» ^۴ اَمَا مار وَ زَن گُت: «مَطْمَن بو نِيْمِيرِيْت. ^۵ بَلَكَم خدا دُونِه رُوزِي كِه وَش بَحْرِيْت، تَبِيَلْتُون وَاز اِيَابُو وَ مِي خدا اِيَابِيْت وَ خُوب وَ بَد ايشناسِيْت.» ^۶ وَختِي زَن دِي كِه او دَار، خُوش خُورَاكِه وَ تَبِيَه نَه اِيْگَرِه، وَ دَارِي بَابِ دِلِه تا آيَمَه دُونا كِنِه پَ وَ مِيُوش چِي وَ خَه، وَ مِيرَش هَم كِه باش بِي دَا، وَ وَ هَم خَه. ^۷ اوسِه تَبِيَلِ هر دِتاشون وَاز وَابِي وَ فَمِيَسِن كِه لُختِ پَتِي يَن؛ پَ بَلْگَل اَنجِيرَ زَن دَم يَك وَ لَنگَلِي سِي خُشون دِرُس كِرْدِن.

^۸ اُونْگَل صِيْبِي خداوند خدا نَه اِشْفَتِن كِه مَنِه خِنَكِي رُوز مَنِه باغ رَه اِيَرْت، وَ آيَم وَ زَنش خُشُونَه وَ حُضُور خدا مَابِيَن دَارَل باغ قَايِم كِرْدِن. ^۹ اَمَا خداوند خدا آيَمَه صِيَا كِه وَش گُت: «كُوجَنِي؟» ^{۱۰} آيَم گُت: «صِيْبِي تَنَه مَنِه باغ اِشْفَنُوم وَ زَلَم رَت، سِي پِكِه لُختِ پَتِي يَم، سِي هَمِيَه خَمَه قَايِم كِرْدَم.» ^{۱۱} خدا گُت: «كِي وَت گُت كِه لُختِي؟ مَه وَ مِيوَه او دَارِي كِه وَت اَمْر كِرْدَم وَش نَحْرِي، خَرْدِي؟» ^{۱۲} آيَم گُت: «اِي زَن كِه تَ وَم دَايِي پِي تا بِي م بو، وَ مِيوَه او دَار وَم دَا وَ م خَرْدَم.»

^{۱۳} اوسِه خداوند خدا وَ زَن گُت: «پِه چِه كَارِي بِي كِه كِرْدِي؟» زَن گُت:

«مار گولم زه، م هم خردم.»

^{۱۴} پ خداوند خدا و مار گت: «سی یکه ای کار کردی، و تموم چارپایل و تموم جونورل وحشی صحرا ملعونتری! و ری کیمت ایسوری و تموم روزل زندگی ایت حک ایخری. ^{۱۵} مابین ت و زن، و مابین نسل ت و نسل زن، دشمنی اینم؛ و سر تنه له ایکنه و ت پاشنه و نه ایزنی.»

^{۱۶} خداوند خدا و زن گت: «وراسی، درد زیمون تنه مهلی زیاد ایکنم؛ بی درد، بچه یلته و دنیا ایاری. مشتاق حکم کردن و میرت ایابی، اما و وت حکم ایکنه.»

^{۱۷} و خدا و آیم گت: «سی یکه گپ زنته گوش کردی و داری که وت امر کردم وش نخری خردی، زمین و خاطر ت لعنت وابی؛ منه تموم روزل زندگی ایت بی رنج و عذاب وش ایخری. ^{۱۸} منه زمین سیت خش و خار سوز ایکنه، و گیایل صحرا ایخری. ^{۱۹} بی عرق پیشونی نون ایخری، تا اوسه که و خک و رگردی سی یکه و خک گزته وابی پی؛ سی یکه ت و خکی و و خک ایبرگردی.»

^{۲۰} آیم نوم زنته حوا نها، سی یکه و دی تموم زندیل بی. ^{۲۱} خداوند خدا جومه یلی و پوس، سی آیم و زنت دس که و اونگله پوشنا.

^{۲۲} و خداوند خدا فرمایش که: «ایسو آیم می یکی و ایما و ابیبه که خوب و بد ایشناسیه. ایسه نکنه بره سراغ دار حیات و میوش بخره و تا ابد زنده ویسه.» ^{۲۳} پ خداوند خدا آیمه و باغ عدن که ودر تا و ری زمین که و خکش گزته و ابیبه بی کشت کار کنه. ^{۲۴} پ خدا آیمه و باغ عدن که ودر، و طرف شرقی باغ عدن خدا فرشته یل گروبه نها و شمشیری گزته و نش هم نها، که و هر لت تو ایخه، تا و ره دار حیات ناتوری کنه.

۴

قائن و هابیل

^۱ آیم بی زنت حوا خوسی و حوا حامله وابی، قائن و دنیا آورد، و گت: «و کیمک خداوند مردی و دس آوردم!» ^۲ و یدفده، گکاش هابیل و دنیا آورد. هابیل چپون بی و قائن و ری زمین کشت کار ایکه. ^۳ بعد پچی، قائن پیشکشی و مصول زمین آورد سی خداوند. ^۴ اما هابیل و کیم اول گله خش پیشکشی آورد و قربونی که و چرب چیل ترین جایلشنه تقدیم که و حضور خداوند. خداوند هابیل و پیشکشیته قبول که، ^۵ اما قائن و پیشکشیته قبول نکه. پ قائن نش

گِزْت و پِکپوزش رَه مِنه یِک. ^۶ اوسیه خداوند و قائن گُت: «سیچه تَش گِزْتی پی و سیچه پِکپوزت مِنه یِکه؟ ^۷ آر آنچه نَه که یرسه بکنی، مَه قبول نیابی؟ اما آر آنچه نَه که یرسه نکنی، یَنه بدون که گِنا دَم دَر و کِرت نِشَسِه و ایخوا و ت زور و ابو، اما ت باید وَش زور و ابی.»

^۸ قائن بی ککاش هابیل گپ رَه و وختی اونگل سر زمین بیین قائن و ضد ککاش هابیل وریسا و و نَه گشت. ^۹ اوسیه خداوند و قائن گُت: «گکات هابیل کوچنه؟» گُت: «نُونم، مَه مِ ناتور گکامم؟» ^{۱۰} خداوند فرمایش که: «چه کردی پی؟ خین گکات و زمین طی م فریاد ایزَنه. ^{۱۱} و ایسه زمین تَنه لعنت کرده، زمینی که دِهون خَشَه واز کرده تا خین گکاته که و دَس ت رته بکشیه مِنه خُش. ^{۱۲} و یه واپس وختی زمینه بکاری، د ثمر خَشَه و ت نییه. و ت ری زمین فراری و ویلون ایابی.» ^{۱۳} قائن و خداوند گُت: «مجازاتم بیشتر طاقتمه. ^{۱۴} امروز مَنه و ای زمین کردی و دَر، د و و تینت گم ایابوم. پ مِنه دنیا فراری و ویلون ایابوم و هرکه مَنه بچوره، مَنه ایکشیه.» ^{۱۵} اوسیه خداوند وَش گُت: «نَه ایطوره، آر کسی قاننه بکشیه، وَش هَف برابر تقاص گِزته ایابو.» و خداوند نشونه ای و ری قائن نَه تا آر کسی و نَه جُس، نَکِشِش. ^{۱۶} پ قائن و حضور خداوند رت و دَر، و مِنه دیار «نُد» مِنه شرق عدن منزل که.

^{۱۷} قائن بی زینش خُوسی، و و حامله و ابی و خَنوخ و دنیا آورد. اوسیه قائن شهری دِرس که و ونه و نوم کِرش، خَنوخ نوم نَه. ^{۱۸} و سی خَنوخ عیراد و دنیا اومه، و عیراد بو مَحویائیل، و مَحویائیل بو مِتوشائیل، و مِتوشائیل بو لِمک بی. ^{۱۹} لِمک دِتا زن اِسَه، یکی عاده نوم داشت و یکیده ظَلَه. ^{۲۰} عاده، یابال و دنیا آورد؛ یابال بو بهون نِشِئیل و گَلَه دارل بی. ^{۲۱} گکی یابال، یوبال نوم داشت؛ یوبال بو تموم گسلی بی که بربط و نی ایزن. ^{۲۲} ظَلَه هم توبال قائن و دنیا آورد، که توبال همه طور وسیله یل برنجی و آهنی درس ایکه. دپی توبال قائن، نَعَمه بی.

^{۲۳} لِمک و زَنل خُش گُت:

«ای عاده، ای ظَلَه، و م گوش کنیت،

ایشا ای زَنل لِمک گپلمه بَشِنفیت.

م مردی نَه و خاطر زخمی که و م زَه گُشتم،

مرد جَوونی که مَنه زَه.

^{۲۴} آر سی قائن هَف برابر تقاص گِزته و ابو،

سی لِمک، هفتاد و هف برابر.»

^{۲۵} و آپم پِدَفَدَه بی زینش خُوسی و حوا کری و دنیا آورد و نومشَه نَه شِیث

سی یکه حوا گُت: «خدا و جی هابیل که قائن و نَه کشت، نسلی دَ وَم عطا که.»^{۲۶} سی شِیث هَم کِری وَ دنیا اومَه وِ شِیث نومِشَه نَها اِنوش. و او دورَه بی که مردم شروع کِردن و کُفر گُتن و نوم خداوند.

۵

وَ اَیْم تانوح

^۱ یینه کتاب شجرَه نامَه نسل اَیْم. زَمونی که خدا انسانَه اَفری، و نَه و شِباهِتِ خدا خلق که. ^۲ خداوند اونگله مرد و زن اَفری و برکتشون دا، و مینه روز اَفرینش اونگل، نومشونه نَها انسان.

^۳ اَیْم صد و سی سالَه بی که کِری سیش و دنیا اومَه می خُش و و شکل خُش، و نومشَه نَها شِیث. ^۴ و اَیْم بعد و دنیا اومین شِیث، هشتصد سال زِندی بی که و صاحب کُرل و دُویرلی دَ وابی. ^۵ و ای ترتیب اَیْم، نهصد و سی سال عُمر که و مُرد.

^۶ شِیث صد و پنج سالَه بی که اِنوش سیش و دنیا اومَه. ^۷ شِیث بعد و دنیا اومین اِنوش، هشتصد و هف سال زِندی بی که و صاحب کُرل و دُویرلی دَ وابی. ^۸ و ای ترتیب تموم روزل زِندی شِیث نهصد و دوازَه سال بی و مُرد. ^۹ اِنوش نود سالَه بی که قینان سیش و دنیا اومَه. ^{۱۰} اِنوش بعد و دنیا اومین قینان، هشتصد و پونزَه سال زِندی بی که و صاحب کُرل و دُویرلی دَ وابی. ^{۱۱} و ای ترتیب تموم روزل زِندی اِنوش نهصد و پنج سال بی و مُرد.

^{۱۲} قینان هفتاد سالَه بی که مَهلائیل سیش و دنیا اومَه. ^{۱۳} قینان بعد و دنیا اومین مَهلائیل، هشتصد و چل سال زِندی بی که و صاحب کُرل و دُویرلی دَ وابی. ^{۱۴} و ای ترتیب تموم روزل زِندی قینان نهصد و ده سال بی و مُرد.

^{۱۵} و مَهلائیل شص و پنج سالَه بی که یارد سیش و دنیا اومَه. ^{۱۶} مَهلائیل بعد و دنیا اومین یارد، هشتصد و سی سال زِندی بی که و صاحب کُرل و دُویرلی دَ وابی. ^{۱۷} و ای ترتیب تموم روزل زِندی مَهلائیل هشتصد و نود و پنج سال بی و مُرد.

^{۱۸} یارد صد و شص و د سالَه بی که خنوخ سیش و دنیا اومَه. ^{۱۹} یارد بعد و دنیا اومین خنوخ هشتصد سال زِندی بی که و صاحب کُرل و دُویرلی دَ وابی.

^{۲۰} و ای ترتیب تموم روزل زِندی یارد نهصد و شص و د سال بی و مُرد. ^{۲۱} خنوخ شص و پنج سالَه بی که متوشالِح سیش و دنیا اومَه. ^{۲۲} خنوخ بعد و دنیا اومین متوشالِح، سیصد سال زِندی بی که و خنوخ مینه ریل خدا قیم اییگرت و

صاحبِ کُرَل و دُویرلی دَ وابی. ^{۲۳} و تا سیصد و شص و پنج ساله ای مینه حالی که بی خدا قَیم اییگرت، زندگی که. ^{۲۴} و دَ کسی و نه ندی؛ سی پیکه خدا و نه وگرت.

^{۲۵} متوشالچ صد و هشتاد و هف ساله بی که لِمک سیش و دنیا اومه. ^{۲۶} متوشالچ بعد و دنیا اومین لِمک، هفصد و هشتاد و دِ سال زندگی که و صاحبِ کُرَل و دُویرلی دَ وابی. ^{۲۷} و ای ترتیب تموم روزل زندگی متوشالچ نهصد و شص و نه سال بی و مُرد.

^{۲۸} لِمک صد و هشتاد و دِ ساله بی که کِری سیش و دنیا اومه، ^{۲۹} لِمک گت: «ای گُر ایما نه و سختی کارِ زراعت و ری زمینی که خداوند و نه لعنت کِردِه، آسوده ایکنه.» پَ نومشه نها نوح. ^{۳۰} لِمک بعد و دنیا اومین نوح، پونصد و نود و پنج سال زندگی که و صاحبِ کُرَل و دُویرلی دَ وابی. ^{۳۱} و ای ترتیب تموم روزل زندگی لِمک هفصد و هفتاد و هف سال بی و مُرد. ^{۳۲} بعد پیکه نوح پونصد ساله وابی، صاحبِ سه گُر بی، و نوملِ سام و حام و یافت.

۶

شرارت مینه زمین زیاد ایابو

^۱ وختی عده آیمَل و ری زمین زیاد وابی و دُویرلی سیشون و دنیا اومن، ^۲ کُرَل خدا دیین که دُویرلِ آیمَل مَلوسین، و هر کویکی که خَششون ایومه اییسیش. ^۳ و خداوند فرمایش که: «روح مِ سی همیشه مینه آیم نیویسه، سی پیکه و بَشره: عمرش صد و بیس سال ایابو.» ^۴ مینه او روزگار و دنداش، نسلِ نفیَل و ری زمین ببین، زمونی که کُرَل خدا پی دُویرلِ آیمَل وصلت کِردن و دُویرلِ آیم سیشون بچه یلی و دنیا اُردن. اینگل پهلونلِ معروفِ روزگارلِ قدیم ببین.

^۵ خداوند دی که شرارتِ انسان و ری زمین مهلی زیاده، و هر نیتِ فکرلِ دلش همیشه سی بدی یه و بس؛ ^۶ و خداوند و پیکه انسانه ری زمین دُرس کِردِه بی، پَشیمون وابی و مینه دلش غم وبار وابی. ^۷ پَ خداوند فرمایش که: «انسانه که آفری یمه و ری زمین اییگرم، انسان و چارپایل و خزندیل و پرنذیلِ آسمونه، سی پیکه و خلقتِ اونگلِ پَشیمون و ابییم.» ^۸ اما نظرِ لطفِ خداوند و ری نوح بی.

نوح و تیفون

^۹ و ینہ شجرہ نامہ نسلِ نوح. نوح مردِ صالحی بی و منہ نسلِ خُش بی عیب بی. نوح منہ ریلِ خدا قیم ایبگرت. ^{۱۰} نوح سه گر داشت: سام و حام و یافث. ^{۱۱} و هر حال، زمین منہ نظر خدا گند و پر و ابیبه بی و ظلم و ستم. ^{۱۲} و خدا زمینہ دی که ایسه گند و ابیبه بی، سی پکه تمومی بشر ره زندیی خشنونه ری زمین گند کرده بیین. ^{۱۳} پ خدا و نوح گت: «عزم کردیمه که نسلِ بشر و ری زمین و گزم، سی پکه زمین و خاطر اونگل پر و ابیبه و ظلم و ستم. ایسه م انسانه بی هر چپی که و ری زمینه نابود ایکنم. ^{۱۴} سی خت کشتی ای و چو کوفر بساز، و ثویلی منش درس ک، و منش و صراشه بی قیر بیوشن. ^{۱۵} کشتی نه ایطو بساز: دیرازی کشتی صدوسی و پنج متر، پناش بیس و دو متر و نیم و بلندیش سیزه متر و نیم بو. ^{۱۶} سی کشتی و قد نیم متر دومن تر و طاقش سیمه ای بساز. در کشتی نه منہ پلش بل و کشتی نه سه طبقه بساز، په طبقه دومن، په طبقه وسط و په طبقه هم و بالا. ^{۱۷} سی پکه ایسه م سیلویلی بسی ایکنم و ری زمین تا هر جونداری نه که نفس حیات دمش بو و زر آسمون نابود کنم. هر چه ری زمینه، ایمیره. ^{۱۸} اما عهد خمه بی ت پاورجا ایکنم، و ت ایپی منہ کشتی؛ ت و کرت و زنت و عروسلیت که باتن. ^{۱۹} و تموم جوندازل، و هر نوع جونداری، په جفت، تر و مایه بویر منہ کشتی تا اونگله بی خت زنده نگه کنی. ^{۲۰} و هر نوع پرنده، و هر نوع چارپا و و هر نوع خزنده زمین، په جفت طی ت ایان تا اونگله زنده نگه کنی. ^{۲۱} همیطو و هر نوع آذوقه خردنی و گه و امبار ک، و غذی ت و اونگل بو. ^{۲۲} پ نوح همی کار که؛ و هر آنچه نه که خدا وش امر کرده بی، آنجوم دا.

۷

^۱ اوسیه خداوند و نوح گت: «ت و تموم اهل ایالت سوار کشتی و ابیت، سی پکه مابین مردم ای دوره تنه در برابر خم صالح دییم. ^۲ و تموم چارپایل پاک، هف جفت، نر و مایه، بی خت و گه، و چارپایل ناپاک، په جفت، نر و مایه. ^۳ و هم و پرندهیل آسمونل هف جفت، نر و مایه، تا نسل اونگله ری تموم زمین زنده نگه کنی. ^۴ سی پکه م بعد هف رو، چل شو و چل رو بارون و زمین ایزنم، و هر جونداری نه که آفری یمه و ری زمین ایبگرم.» و نوح هر آنچه نه که خداوند وش امر کرده بی، آنجوم دا.

^۱ نوح شیشصد ساله بی که سیلویل اومه و ری زمین؛ ^۷ و نوح بی گزلیش و رنش و عروسلس سوار کشتی و ابیبین تا و اولیل سیل منہ امون بون. ^۸ چارپایل پاک و چارپایل ناپاک، پرندهیل و تموم خرندهیل ری زمین، ^۹ نو و دو، نر و

مَایَه، هَمُوَطو که خدا وَ نوح امر کِرْدَه بی، بی نوح رَتین مِنه کشتی. ^{۱۰} و بعدَ هَف رو، اَویل سِیل تموم زمینه گِرُت.

^{۱۱} مِنه شیشصدمین سال وَ زَنَدِیِی نوح، مِنه روز هَفْدَهْم وَ ماِه دُوْم، مِنه هَمو روز، تَموم چشمه یلی که تَه تَه زمین بیین پِکس و پنجره یلِ اَسْمونلِ واز وابی. ^{۱۲} و چل شو و چل رو وَ زمین بارون رَه. ^{۱۳} مِنه هَمو روز، نوح و کُرلِش سام و حام و یافِث و زن نوح و سه عروسش باشون سوار کشتی وابیین، ^{۱۴} اونگل و تَموم جَوَنورَلِ وحشی وَ تیره خِشون، و تَموم چارپایلِ وَ تیره خِشون، و تَموم خَرَنَدیلِ ری زمین وَ تیره خِشون، و تَموم پَرَنَدیلِ وَ تیره خِشون، و تَموم بالدارلِ. ^{۱۵} پَ جُفت جُفت، وَ هر جونداری که نَفَس حیات مِش بی، بی نوح سوار کشتی وابیین. ^{۱۶} و اونگلی که سوار وابیین، هَمُوَطو که خدا وَ نوح امر کِرْدَه بی، وَ هر جونداری نر و مَایَه بیین. اوسه خداوند دَر ریشون بس.

^{۱۷} تیفون تا چل رو وَ ری زمین بَند وانبی، و او زیاد وابی و کشتی نَه وگِرُت و کشتی وَ زمین راس وابی. ^{۱۸} اَویل ایقَرَه زیاد وابی که کشتی اُفتا وَ ری او. ^{۱۹} و اَویل ری زمین زیاد و زیادتر وابی تا یکه تَموم کُویل بَلند که زرِ تمومی اَسْمونلِ بی، پوشیه وابی. ^{۲۰} اَویل هَف متر وَ کُویل رَت بالاتر و اونگله پوشنا. ^{۲۱} و هر جونداری که ری زمین ایجَمِس مُرد، وَ پَرَنَدیلِ و چارپایلِ و جَوَنورَلِ وحشی و تَموم جُنَبَنده یلِ کِچلو ری زمین و تَموم اَیملِ. ^{۲۲} هر اُنچه ری خشکی بی و نَفَس حیات مِنه فیرش بی، مُرد. ^{۲۳} خدا هر موجودی نَه که ری زمین بی، وگِرُت، وَ اَیملِ گِرُته تا چارپایلِ و خَرَنَدیلِ و پَرَنَدیلِ اَسْمون. اونگل وَ ری زمین نابود وابیین؛ تِنّا نوح وِیسا و اونگل که باش مِنه کشتی بیین. ^{۲۴} و او صد و پنجا رو زمینه پوشنایه بی.

۸

اَو رَت دِومِن

^۱ و اَمّا، خدا نوح و تَموم جَوَنورَلِ وحشی و چارپایله که باش مِنه کشتی بیین وَ یای اُورد، و خدا بایی وَ زمین بسی که و اَویل رَت دِومِن. ^۲ چشمه یلِ زرِ زمین و پنجره یلِ اَسْمونلِ بَسَه وابی؛ و بارون وَ اَسْمونلِ بَند اومَه. ^۳ و اَویل یواش یواش وَ ری زمین رَت دِومِن. و اَخرِ صد و پنجا رو، اَویل گم وابییه بی. ^۴ مِنه روز هَفْدَهْم وَ ماِه هَفْتُم، کشتی وَ ری کُویل اَرارات اَروم گِرُت. ^۵ تا ماِه دَهْم، اَویل هَمیطو گم ایابی تا یکه مِنه روز اَوّلِ ماِه دَهْم، نِکِ کُویل دیار

وابی.

^۶ بعد چل رو، نوح پنجره ای نه که سی کشتی ساخته بی، واز که ^۷ و گلایی نه ول که. گلا و ای لت و او لت ایرت تا یکه اوئل و ری زمین خشک وابی. ^۸ اوسه نوح گموتری نه و طی خُش بال دا تا بینه مه او و ری زمین رته دومن. ^۹ اما گموتر جیی سی پا نهاین خُش نجس و ورگشت مینه کشتی طی نوح، سی یکه اوئل، ری تموم زمینه پوشنایه بی. پ و دسینه یراز که و کموتر گرت و ونه ورگردنا طی خُش مینه کشتی. ^{۱۰} نوح هف رو د صبر که و یدفده گموتر و کشتی بال دا. ^{۱۱} موقی شو، کموتر ورگشت طیش، و ایسه بلگ زیتون تازه ای و نکش بی. پ نوح فمس که اوئل و ری زمین رته دومن. ^{۱۲} اوسه نوح هف رو د هم صبر که و کموتر بال دا، و کموتر د نورگشت طیش.

^{۱۳} مینه شیشصد و یکمین سال و زندیی نوح، مینه روز اول و ماه اول، اوئل و ری زمین خشک وابی. اوسه نوح سرپوش کشتی نه وگرت و دی که ایسه ری زمین خشک بی. ^{۱۴} مینه روز بیست و هفتم و ماه دؤم، زمین خشک و ابییه بی. ^{۱۵} اوسه خدا و نوح گت: ^{۱۶} «و کشتی بیو ودر، خت و زنت و گرت و عروسلت. ^{۱۷} تموم جونداری نه که بی تین، هر جونداری نه و پرنیدیل و چارپایل و تموم خزندیلی که ری زمین ایسورن، پی خت بیار ودر تا ری زمین پخش و ابون، مینه دنیا زاد و ولد کین و زیاد و ابون و زمینه پُر کین.» ^{۱۸} پ نوح بی گرتش و زنش و عروسلس او مه ودر. ^{۱۹} و تموم جونداری وحشی، تموم پرنیدیل، تموم پرنیدیل، و هر آنچه ری زمین ایجمه، طبق تیره یلشون، و کشتی او من ودر.

عهد خدا بی نوح

^{۲۰} اوسه نوح مذبحی سی فربونی کردن سی خداوند بنا که و و تموم چارپایل پاک و و تموم پرنیدیل پاک وگرت، فربونی یل سُختنی و ری مذبح تقدیم که. ^{۲۱} و وختی که او بو خُش و مشام خداوند رسی، خداوند بی خُش گت: «د و ته زمینه و خاطر انسان لعنت نیکم، هر چن که نیت دل انسان و جونی گنده. د و ته ایکار نیکم که تموم جونداری هلاک کیم، طوری که کرم.»

^{۲۲} «تا زمونی که دنیا هسی،

کشت کار و بریین،

سرما و گرما،

تاوسون و زمسون،

۱ اوسیه خدا نوح و کُرلشَه برکت دا و وشون فرمایش که: «زاد و وُلد کِنیت و زیاد و ابیت و زمینَه پُر کِنیت. ۲ تَرَس و هیبتِ ایشا ری تَموم جونورَل وحشی زمین و ری تَموم پَرَندیلِ آسمونَل و ری هر آنچه که ری زمین ایسوره و ری تَموم ماهی یِل دریا قرار ایگرَه؛ اونگل و دَسَلِ ایشا دایَه و ابیینَه. ۳ هر چیبی که ایجُمبَه و حیات داره، غَذی ایشا ایابو. هَموطو که گیایلِ سُوَر و تون دام، ایسه هَمَه چی نَه و تون ایبخشم. ۴ اَمّا گوشتَه بی حیاتش که خینش بو، مَحْریت. ۵ خاطرَجَم بیت تُوون خین ایشا نَه که حیات مَنشَه ایسونم و آپس: و هر جونور وحشی ونَه ایسونم و آپس. تُوون جون انسانَه و دَس انسان دَ هَم ایسونم و آپس.

۶ «هرکه خین انسان بریزه،

بایس خینش و دَس انسان رتَه و ابو؛

سی یکه خدا انسانَه و شکلِ خُش دَرَس کِه.

۷ و اَمّا ایشا، زاد و وُلد کِنیت و زیاد و ابیت؛ پخش پَلا و ابیت و زمینَه پُر

کِنیت.»

۸ اوسیه خدا، ری کِه و نوح و کُرلش و گُت: ۹ «ایسه م عهدِ خَمَه بی ایشا و بعد ایشا بی اولادلِ ایشا پاورجا ایکنم، ۱۰ و هَمیطو بی هر جونداری که بی ایشا بو، و پَرَندیل و چارپایل و تَموم جونورَل وحشی زمین، یعنی بی تَموم اونگلی که و کشتی اومن و دَر؛ په عهدی ایابو سی تَموم جونورَل وحشی زمین. ۱۱ م عهدِ خَمَه باتون پاورجا ایکنم که دَ و تَه تَموم جوندارَل بی اویلِ سبیلِ هلاک توابون؛ و دَ و تَه سبیلویلی تَبو که تَموم زمینَه نابود کِنه.» ۱۲ و خدا گُت: «پنه نشون عهدی که م مابین خُم و ایشا و هر جونداری که باتونَه، سی تَموم نَسَلِ آیندَه ایبندم. ۱۳ قوس و قَرَحِ خَمَه نَهامه مِنه اُور، و و نشون عهدی ایابو که مابین م و زمینَه. ۱۴ هر وخت اُورَلَه و بالی زمین پَن کِنم و قوس و قَرَحِ مِنه اُورَل دیار و ابو، ۱۵ اوسیه عهدِ خَمَه بی ایشا و تَموم جوندارَل زنده و یای ایارم. و اویل دَ و تَه سبیلو نیابو تا تَموم جوندارَلَه هلاک کِنه. ۱۶ هر وخت قوس و قَرَحِ مِنه اُورَل دیار و ابو، ونَه ابیینم و عهدِ ابدی مابین خدا و هر جوندارِ زنده ای تَه که ری زمینَه و یای ایارم.» ۱۷ پَ خدا و نوح فرمایش که: «پنه نشون عهدی که مابین خُم و هر جونداری که و ری زمینَه، پاورجا کِریمه.»

نوح و کُرَلش

^{۱۸} کُرَل نوح کہ و کشتی اومَن وَدَر، سام و حام و یافث بیین. حام بُو کَنعان بی. ^{۱۹} ای سه تا کُرَل نوح بیین و مَرِدْمُون تموم دنیا و اینگل و وجود اومَن.

۱۱

برج بابل

^۱ ایسو، تموم مردمون ری زمین زونشون یکی بی و می یک گپ ایزن. ^۲ و وختی مردم و مشرق بار ایگردن، مینه دیار شِنعار دشتِ صافی جُسن و وُچہ منزل کِردن. ^۳ اونگل و یک گُئِن: «بیبیت خشت بزیم و اونگلہ خوب بیزیم.» اونگل و چی برد، خشت و و چی ملات، قیر داشتین. ^۴ اوسہ گُئِن: «بیبیت شهری سی خمون بسازیم و برجی کہ سَر بِنہ و آسمونل، و نوم وُ نشونی سی خمون بنیم، نَکِنہ و ری تموم زمین پَخش پَلا وایم.» ^۵ و خداوند اومہ دومن تا شهر و برجی نہ کہ مردم بنا ایگردن، پوینہ. ^۶ و خداوند گُت: «ایسہ اونگل پہ قومن و تموم اونگل پہ زُون دارن و پہ تازہ اولِ کارشونہ؛ و د ہر کاری کہ بخوان بکِنن، نیابو چلوشونہ گُرَت. ^۷ ایسہ ایریم دومن و زُون اونگلہ قَرقاطی ایکنیم تا زُون یگہ نَفَمِن.» ^۸ پ خداوند اونگلہ و وُچہ و ری تموم زمین پَخش پَلا کہ و اونگل و ساختنِ شهر دَس گَشیین. ^۹ سی ہمبو نوم او شہر نَہان بابل، سی پکہ وُچہ خداوند زُون تموم مردم دنیا نہ قَرقاطی کہ. و وُچہ، خداوند اونگلہ و ری تموم زمین پَخش پَلا کہ.

نسل تَارَح

^{۲۷} بِنہ شجرہ نامہ نسلِ تَارَح: تَارَح، بُو ابرام و ناحور و ہاران بی، و ہاران بُو لوط بی. ^{۲۸} ہاران طی بُوش تَارَح، مینہ زادگاش، یعنی اورِ گلدانی یل، مُرد. ^{۲۹} ابرام و ناحور زَن اِسَن. نوم زَن ابرام سارای، و نوم زَن ناحور مِلکہ بی، مِلکہ ڈویر ہاران بی، کہ ہاران بُو مِلکہ و پِسگہ بی. ^{۳۰} سارای بَجہ نیکہ و اولادی نِیاشت.

^{۳۱} تَارَح کِرش ابرام، و نَوش لوط، کہ کِرش ہاران بی، و عروسش سارای، زَن کِرش ابرام و گُرَت، و ہَمشون بی یک و اورِ گلدانی یل زَن وَدَر تا بَرَن و دیار کنعان، اما وختی رَسیین و شہر حَران، وُچہ منزل کِردن. ^{۳۲} تَارَح دویس و پنج سال عمر کہ و مینہ حَران مُرد.

دعوتِ خدا و ابرام

۱ ایسو، خداوند و ابرام گفته بی: «و دیار خُت و وَطی قوم خیشلِت و وَ حونه بُوت بَرَه وَدَر، و بَرَه وَ دیاری که وَت نِشون اییم. ۲ وَت قوم گپویی یرس ایکنم وَتته برکت اییم؛ نوم تته گپو ایکنم وَت خُت برکت ایایی. ۳ برکت اییم وَ کسلی که تته برکت بیین، و لعنت ایکنم کسی نه که وَت حُرمت تته؛ و تموم طیفه یلی که ری زمینن وَ واسطه ت برکت ایگرن.»

۴ پ ابرام، هموطو که خداوند وَش گفته بی، رونه وابی؛ و لوط هم باش رت. ابرام هفتاد و پنج ساله بی که وَ حَران اومه وَدَر. ۵ ابرام زینش سارای، کِر گکاش لوط، و تموم دارایی نه که جم کرده بی، بی غلامی که مینه حَران وَ دَس آورده بی، و گِرُت و وَ طرفِ دیار کنعان اُفتا وَ رَه، وَختی اونگل رَسیین وَ کنعان، ۶ ابرام وَ او دیار ری وابی، رت تا مَحَلِ بلی مورَه، مینه منطقه شیکیم. مینه او زمون، کنعانی یل مینه او دیار بیین. ۷ اوسه خداوند وَ ابرام ظاهر وابی و فرمایش که: «ای دیار اییم وَ نسل تو.» پ ابرام وُچه سی خداوند، که وَش ظاهر و ابییَه بی، مذبحی بنا که. ۸ ابرام وَ وُچه بار که وَ طرفِ منطقه کویلی که مینه شرقِ بیت ئیله و بهون خِشه برپا که، طوری که بیت ئیل وَ لَتِ غرب و عای وَ لَتِ شرق و بی. ابرام وُچه مذبحی سی خداوند بنا که و نوم خداوند پرستش که. ۹ ابرام رَه خِشه گِرُت و همیطو وَ طرفِ نِگب، ایرت جلو.

ابرام و سارای مینه مصر

۱۰ اوسو، مینه او دیار قحطی وابی، پ ابرام بالازیر وابی و رت وَ طرفِ مصر تا مَدَتی وُچه مینه غریبی سر کینه، سی پکه قحطی سختی مینه او دیار بی. ۱۱ نِزنگِ سَرَحِدِ مصر، ابرام وَ زینش سارای گُت: «دوئم که ت زن مَلُوسی پی. ۱۲ مصری یل وَختی تته پوینن، ایگن: "په زینشه." اوسه مینه ایکیشین اَمّا تته زنده نِگه ایکنن. ۱۳ پ بگُ دپی منی، تا وَ خاطر تو سی م هم خوب و ابو، و جوئم وَ خاطر تو مینه امون بو.» ۱۴ وَختی ابرام اومه مینه مصر، مصری یل دیین که او زَن مَهلی مَلُوسِه. ۱۵ و وَختی امیرل فرعون سارای دیین، طی فرعون مَهلی وَش تعریف کِردن. پ او زَنه بُردن وَ حونه فرعون. ۱۶ فرعون وَ خاطر سارای وَ ابرام خوبی که، و ابرام صاحبِ گله یل و رَمه یل، خَرلِ نر و مایه، غلامل و کنیزل، و شِئِرل وابی. ۱۷ اَمّا خداوند، وَ خاطر سارای زَن ابرام، فرعون و اهلِ آیالشَه وَ بلایل

سختی گرفتار که. ^{۱۸} پَ فرعون ابرام خواس و گت: «یه چه کاری بی که و حَم کردی؟ سیچه و م نگتی که و زنتیه؟ ^{۱۹} سیچه گتی: "دیی منه،" که و نه اسم؟ ایسه، یه زنت. و نه وگه و بره!» ^{۲۰} اوسه فرعون درمورد ابرام دستورلی و آیمَل حُش دا، و اونگل و نه بی زن و هر آنچه داشت زونه کَرین.

۱۹

خدا لوط نجات اییه

^۱ سر شو، او دتا فرشته رسیین و سدوم، و لوط نشسه بی دم دروازه شهر. وختی لوط اونگله دی وریسا رت و رشون و سجده که ^۲ و گت: «ای سرورلم، تمنا ایکنم بیبیت و حونه غلامتون و پایلتونه بشوریت و شو نه سر کنیت. اوسه گگون وریسیت، پریت و ره ختون.» اونگل جواب دان: «نه، بلکم شو نه منه میدون شهر سر ایکنیم.» ^۳ اما لوط ایقه اصرار که تا باش رتن و حوتش. و سیشون مِمونی وپا که و نون بی خمیر مایه پُت و اونگل خَرین. ^۴ اما نهی یکه بخوسین، مردل شهر، یعنی مردل سدوم، و پیر تا جون، تموم مردم تا او مردل آخری، دور حونه نه کَرین. ^۵ اونگل لوط صیا کَرین، گتین: «او مردل که اُمشو طی ت ببین، کوچین؟ اونگله بیار ودر طی ایما تا باشون بخوسیم.» ^۶ لوط و حونه ره ودر، رت طیشون و در پس سرش بس، ^۷ و گت: «ای گکایلم. تمنا ایکنم که ای کار بی عرضه نه نکیت. ^۸ سی کنیت، م دتا دویر دارم که بی هیچ مردی نبیینه. بلیت اونگله بیارم ودر طیتون، و هر کاری دلتون ایخوا باشون بکنیت. فقط بی ای مردل کاری نیاشته بیت، سی یکه منه حونی م پنا کَرنته.» ^۹ اونگل جواب دان: «بره اولت.» و گتین: «ای مردل طیمون غریبه یه، و ایسه سیمون قاضی و ابییه! ایسه بی ت بتز اونگل ایکنیم.» پ و او مردل یعنی لوط حمله کَرین و بزنگ او من تا در بشکین. ^{۱۰} اما او دتا مردل دسشونه دراز کَرین، لوط کشیین منه حونه طی خشون و در بسین. ^{۱۱} اوسه گسلی نه که پس در حونه ببین، و کچلو تا گپو، کور کَرین تا نترن در حونه نه بچورن.

^{۱۲} اوسه او دتا مردل و لوط گتین: «مه کسی د نه ویچه داری؟ دومایل و گزل و دویزل، و هرکه نه منه شهر داری و ویچه بویر ودر، ^{۱۳} سی یکه ایخیم ای شهر نابود کنیم؛ سی یکه فریاد شکایت و ضد مردمش، طی خداوند مهلی بلند و ابییه، و خداوند ایما نه بسی کَرده تا ونه نابود کنیم.» ^{۱۴} پ لوط رت ودر تا بی دومایلش، که قرار بی دویزلشه بسونین، گپ بزیه. و شون گت: «وریسیت،

وَ وِیچِه بَزْنِیت وَدَر، سِی یِکِه خِداوند ایخِوا ای شِهَر نَابود کِنِه!» اَمَّا دومایل وَنَه وَ مَخَسَرَه گَرْتِن.

^{۱۵} گگون، او فرشته یل لوط هولکی کِردِن، گُتِن: «زِی بو، وَری! زَن وَ دِتا دُوپِرْتَه که وِیچِه نِن وَگِه، نِکِنه ایشا هَم مِنه مجازاتِ ای شِهَر هلاک وایبِت.»
^{۱۶} اَمَّا لوط مَعَطَل ایکِه، پَ او مِرْدَل وَ خِاطِر رَحِم خِداوند وَ لوط، دَس لوط وَ زَن وَ دِتا دُوپِرَشَه گَرْتِن وَ اونگَلَه اُورِدِن وَدَر، نَهائِشون صِرا وَ شِهَر.
^{۱۷} وختی اونگَلَه ای اُورِدِن وَدَر، یِکی وَ او دِتا گُت: «سِی یِکِه جوتوتوَنَه نِجات بَییت، بَدْرِیت! سِیِل پَس سِرْتون نِکِنیت، وَ مِنه هِیچ جِی دَرَه نُوپِیست! بِلِکَم بَدْرِیت وَ گُوپِل، نِکِنه هلاک وایبِت!»^{۱۸} وَ لوط وَشون گُت: «ای سِرْوَرْلَم، نَه خِدا نِکِنِه!»^{۱۹} ایسِه که وَ مَنظَر کِردی پی وَ پی نِجات جوتُم مَحَبَتِ گِپوپی وَ حَقُم کِردی پی، اَمَّا جُون پَنَه نِیاژُم که بَزْنُم وَ گُوپِل، نِکِنه ای بلا مَنَه بَگِرَه وَ بَمِیژُم.^{۲۰} سِی، شِهَری وَ ای نِزَنگی یَه که ایابو بَدَرَم وَ طَرَفِش، شِهَر کِچَلوپی یَه. یِل بَدَرَم وَچِه وَ جوتُم نِجات بَگِرَه. مَه نَه شِهَر کِچَلوپی یَه؟ پَ جوتُمَه نِجات اییُم»^{۲۱} فرشته وَ لوط گُت: «ای خِواسَه تَه هَم وَجا ایژُم تا شِهَری نَه که وَش گِب زِی، زِیِرری نِکِنُم.»^{۲۲} اَمَّا زِیتر بَچک وَچِه، سِی یِکِه تا نَرَسِی وَچِه، نِیترُم کِاری کِنُم.» وَ هَمی خِاطِر، نوم او شِهَر نَهان صِوعِر وَ مَعنی کِچَلو.

نابودی سُدوم

^{۲۳} وختی لوط رَسی وَ صِوعِر، اَفْتو زِیَه بی. ^{۲۴} اوسِه خِداوند وَ طَرَفِ خُش وَ اَسْمون وَ ری سُدوم وَ عَمورَه گوگرد وَ تَش بَارُند ^{۲۵} وَ او شِهَرل وَ تَموم دَرَه وَ تَموم مَرِدْمون شِهَرل وَ تَموم گِیاپِل زَمینَه زِیِرری کِه. ^{۲۶} اَمَّا زَن لوط سِیِل پَس سِرش کِه، وَ سِتونِی وَ نِیمک وایبِ.

^{۲۷} گگون، اِبْرَاهیم زِی وَرِیسا وَ رَت وَ هَمو جِپی که مِئِش وَ حِضور خِداوند وِیساپَه بی. ^{۲۸} وختی اِبْرَاهیم وَ طَرَفِ سُدوم وَ عَمورَه وَ سِرْتاسِر زَمینِ دَرَه سِیِل کِه، دِی که ایسو، دِپی وَ او دِیار می دِپی کورَه اِپَرَه بالا.

^{۲۹} وَ ای تَرْتیب، اوسِه که خِدا شِهَرل او دَرَه نَه نَابود کِه، اِبْرَاهیم وَ یای اُورِد، وَ موقی که او شِهَرلی نَه که لوط مِنه اونگَل زِنِدی کِردَه بی زِیِرری ایکِه، لوط وَ مابین او تَش اُورِد وَدَر.

لوط وَ دُوپِرَش

^{۳۰} لوط وَ صِوعِر زَه وَدَر وَ پی دِتا دُوپِرَش مِنه کو منزل کِه، سِی یِکِه وَ مُنَدَن مِنه صِوعِر زَلْش اِیْرَت. پَ پی دِتا دُوپِرَش مِنه اِشْکَفْتی منزل کِه. ^{۳۱} یَه رو دُوپِر گِپو وَ دُوپِر کِچَلو گُت: «بُو ایما پِیر وایبِیه وَ هِیچ مَرْدی مِنه ای دِیار

نی، تا و رسم تموم دنیا، بی ایما بخوسه. ^{۳۲} بیو تا شراب بییم و خرد بومون و باش بخوسیم تا نسلی و بو خمون نگه کنیم. ^{۳۳} پ منه همو شو، شراب دان و خرد بوشون، و دویر گپو رت، بی بوش خوسی؛ و لوط و خوسیین و وریساین و باخور وانبی. ^{۳۴} صباش، دویر گپو و دویر کچلو گت: «دوش م بی بوم خوسیینم. بیو تا امشو هم شراب بییم و خردش، و ت باش بخوس تا نسلی و بومون نگه کنیم.» ^{۳۵} پ او شو هم شراب دان و خرد بوشون، و دویر کچلو رت، باش خوسی؛ و لوط و خوسیین و وریساین و هم باخور وانبی. ^{۳۶} پ هر دتا دویر لوط و بو خشون حامله و ابیین. ^{۳۷} دویر گپو کری و دنیا آورد و نومشه نها موآب؛ و بو موآبی یل امروزی یه. ^{۳۸} دویر کچلو هم کری و دنیا آورد و نومشه نها بن عمی؛ و بو عمونی یل امروزی یه.

۲۱

و دنیا اومین اسحاق

۱ خداوند هموطو که گته بی، سارا نه دی؛ و خداوند آنچه نه که وعده دایه بی، سی سارا که. ^۲ و سارا حامله و ابی و پیرونه سری کری سی ابراهیم و دنیا آورد، منه همو زمونی که خدا وش وعده دایه بی. ^۳ ابراهیم نوم کرشه که سارا سیش و دنیا آورده بی، نها اسحاق؛ ^۴ و ابراهیم کرش اسحاق وختی هشت روزش بی خنته که، هموطو که خدا وش امر کرده بی. ^۵ ابراهیم صد ساله بی که کرش اسحاق سیش و دنیا اومه. ^۶ و سارا گت: «خدا سی م خنده و شایی آورده، و هرکه ینه بشنیه بی م شایی ایکنه.» ^۷ و ینه هم گت: «کی بی که و ابراهیم بگ که سارا بچه یله شیر اییه؟ و ای حال، پیرونه سری کری سیش و دنیا آوردم.»

۲۲

فربونی و ابیین اسحاق

۱ پچی بعد ای جریانل، خدا ابراهیم امتحان که، وش فرمایش که: «ای ابراهیم!» جواب دا: «بله وچنم!» ^۲ خدا گت: «کرت اسحاق که تینا کر تینه و نه دوس داری، وگه و بزه و دیار موریان، و نه وچه سر یکی و کویلی که وت ایگم، می فربونی تموم سوز تقدیم ک.» ^۳ پ، صب زی، ابراهیم وریسا، پالونه بس ری خرش و دتا و نوکرلشه بی کرش اسحاق وگرت، و هیمه سی

فُربونی تموم سوز اِشکنا و وَ طَرَفِ جِیی که خدا وَش گُنته بی، رُوته وابی. روز سوُم، ابراهیم تییلشته واز که و وُچنه و دیر دی. ° ابراهیم و نوکَرلش گُت: «ایشا هَم وِچه طی خَر وِیسیت، م و کِرم ابریم وُچه، پِرسش ایکنیم و دِبارَه اِیبرگَرَدیم طِیتون.» ۶ و ابراهیم هیمه فُربونی سُختنی وِگُرت، نَها سَر کول کِرش اِسحاق، و تَش وُ کارد گُرت مِنه دَس خُش، و هر دِتاشون بی یِک اِیرتِن. ۷ و اِسحاق و بُوش ابراهیم گُت: «بُو؟» ابراهیم جواب دا: «بَله، رو؟» اِسحاق گُت: «پِه و تَش وُ هیمه، اَمّا بَره فُربونی سُختنی کوچنه؟» ۸ ابراهیم جواب دا: «کِرْم، خدا بَره فُربونی نه سی خُش اَمایه ایکنه.» پ هر دِتاشون بی یِک رَتِن.

۹ وختی رَسیین و جِیی که خدا و ابراهیم گُنته بی، و مذبِعی بنا که وُچه و هیمه نه نَها ریش، و کِرش اِسحاق بَس وُ و نه نَها و ری مذبِح، ری هیمه. ۱۰ اوسِه ابراهیم دَسِشه دِراز که و کارد وِگُرت تا کِرشه فُربونی کِنه. ۱۱ اَمّا فرشته خدِاوند و اَسْمون صِیاش که و گُت: «ابراهیم! ابراهیم!» جواب دا: «بَله وِچُنم.» ۱۲ فرشته گُت: «دَس و کِرت دِراز مَک و کاری باش نِیاشته بو! اِیسِه م د دوئم که و خدا زَلت اِیره، سی یِکه کِرت، بَله هَمو تِنّا کِرتِه، وَم درِیغ نَکردی.» ۱۳ و ابراهیم سَرشِه راس که و اِیسو پَس سَرش قوچی نه دی که بی شاخَلش مِنه دِرِیل گِیر کِردِه بی. ابراهیم رت، قوچه گُرت وُ و نه و چی کِرش، می فُربونی سُختنی تقدیم که. ۱۴ پ ابراهیم نوم وُچنه نَها «یَهُوه یِرا یعنی خدِاوند، اَمایه ایکنه.» و تا اَمرو هَم و ای نوم معروفِه: «و ری گُو خدِاوند، اَمایه ایابو.»

۱۵ و فرشته خدِاوند سی دَفه دُوم ابراهیم و اَسْمون صِیا که ۱۶ و گُت: «خدِاوند فرمایش ایکنه: و ذاتِ خُم قَسَم، و وُچه که ای کار کِردی و کِرتِه که تِنّا کِر تِنه درِیغ نَکردی، ۱۷ خاَطِرَجْم بو تِنه بَرکت اِیْم و نَسَلتِه می ستارِیل اَسْمون و می ریگل هِیبی درِیا مَهلی زیاد ایکنم. نَسَلتِ دروازه یِل دُشَمَنلِشوتِه ایگرن، ۱۸ و واسطه نَسَلتِ تو تَموم قومل زمین بَرکت ایگرن، سی یِکه و صِیبی م گوش گُرتی.» ۱۹ پ ابراهیم و رگشت طی نوکَرلش، و اونگل و رِيسان بی یِک رَتِن و بِئَرشِیع. و ابراهیم مِنه بِئَرشِیع منزل که.

په سین پیری خوب، که تیبش و دنیا سیر بی، مُرد و رت طی اجدادش.
 ۹ کُرلش إسحاق و اسماعیل و نه منه إشکفت مکفیله منه زمین عفرون کر
 صوخر حیثی که شرق ممری بی، کردیش زر گِل، ۱۰ منه هَمو زمینی که
 ابراهیم و حیثی یلِ اسیه بی. ابراهیم وچه طی زنش سارا کِردن زر گِل. ۱۱ بعد
 مُردن ابراهیم، خدا کِرش إسحاق برکت دا، و إسحاق منه بئرُحی رُئی منزل
 که.

۳۷

خُویلِ یوسف

۱ یعقوب منه دیار کنعان که دیار غربت بوش بی، منزل که. ۲ ینه شجره نامه
 نسلِ یعقوب:

یوسف که هیفده ساله بی، بی گکایلش گله نه چپونی ایکه، او کُر، بی کُرل
 بلهه و کُرل زلفه زَنلِ بوش و سر ایبرد. یوسف داسونی کارل گند گکایلش
 طی بوش ایکه. ۳ اسرائیل که هَمو یعقوب بو، یوسف بیشتر تموم کُرل دس
 دوس داشت، سی یکه پیرزا بی؛ و سیش په قبی رنگ رنگی شاهانه دته بی.
 ۴ اما وختی گکایلِ یوسف ایدین بوشون و نه بیشتر تموم اونگل دوس داره، و
 یوسف بوشون ایومه و نیترسین باش و نرمی گپ بزین.

۵ په شو یوسف خویی دی و وختی ونه سی گکایلش تعریف که، بیشتر وش
 بوشون اومه. ۶ یوسف و گکایلش گت: «گوش کنیت چه خویی دیمه: ۷ ایسه
 تموم ایما سر زمین، بافه یله ایسیم که یدقه بافه م برپا وابی، راس ویسا و بافه
 یلِ ایشا دور بافه م جم و ابیین و در برابر و تعظیم کِردن. ۸ گکایلش وش گتن:
 «مه ت وراسی و مون زور ایابی؟ و یا وراسی و مون سر ایابی؟» پ و خاطر
 خویل و گپلِ یوسف، بیشتر وش بوشون اومه.

۹ اوسه یوسف خویی د دی و ونه سی گکایلش تعریف که، گت: «ایسه خویی
 د دیمه: خُو دیمم آفتو و ماه و یازه ستاره در برابر م تعظیم ایگردن. ۱۰ اما
 وختی خوشه سی بو و گکایلش تعریف که، بوش و نه نهی که و گت: «په چه
 خویی یه که دی پی؟ مه گمون ایکنی م و دیت و گکایت ایبیم و در برابر ت
 تعظیم ایکنیم؟» ۱۱ گکایلش وش خسودی ایگردن اما بوش ای جریانه و
 حوشش نبرد.

فِرته و ابیینِ یوسف و دسِ گکایلش

۱۲ ایسو گکایل یوسف سی چپونی گله یل بوشون، رتن و شکیم، ۱۳ اسرائیل و یوسف گت: «مه گکایتل منه شکیم گله نه چپونی نیکین؟ بیو، تنه بسی کئم طیشون.» یوسف گت: «و ری تیم.» ۱۴ پ اسرائیل و یوسف گت: «ایسه بره و سلامت یوسف و سلامت یوسف گله خور بگه و سیم خور بیار.» پ اسرائیل یوسف و دره جبرون رونه که و و اومه و شکیم.

۱۵ مردی و نه منه صحرا و یلون دی و وش پرسی: «و دین چه ایگردی؟» ۱۶ یوسف گت: «و دین گکایلم. ایابو و م بگی کوچه گله نه چپونی ایکن؟» ۱۷ او مرد جواب دا: «و ویچه بار کردنه. م اشنفتم که ایگتن: "بریم و دوتان."» پ یوسف رت و دین گکایلش و اونگله منه دوتان جس.

۱۸ اونگل یوسف و دیر دین و نهی یکه بیا نزنکشون، نخشه کشیین و نه بکشین. ۱۹ اونگل و یک گتن: «ایسه صاحب خویل ایا!» ۲۰ بیپیت همیسه و نه بکشیم و ورش بییم منه یکی و ای چیل خشک و بگیم جونور درنده ای و نه خرده. اوسه بینیم خویلش چه ایابو. ۲۱ اما رتوبین وختی ینه اشنفت، تلاش که و نه و دسشون نجات بییه، پ گت: «جونشه نسونیم.» ۲۲ رتوبین و شون گت: «خینشه نریزیت. ورش بیپیت منه ای چه که منه صحرا یه، اما کاری باش نیاشته بیت.» ینه گت تا یوسف و دسشون نجات بییه و ورگردنش و طی بوش. ۲۳ وختی یوسف رسی طی گکایلش، اونگل قبی رنگ رنگی شاهانه ای نه که ورش بی درآوردن ۲۴ و نه گرتن، ورش دان منه چه خشکی که او نیاشت.

۲۵ اوسه نشین تا نون بخرن، و وختی سرشونه راس کردن کاروانی و اسماعیلی یله دین که و جلعاد ایومه. بار شترلشون، بریزه خوشبو و بلسان و مری که ایبردن و مصر. ۲۶ یهودا و گکایلش گت: «و کشتن ککامون و قایم کردن خینش چه و مون ایرسیه؟» ۲۷ بیپیت تا و نه بفروشیم و اسماعیلی یل و دسیمونه زر خینش نکنیم؛ سی یکه و گکامونه و گوشت و خینمونه.» گکایلش قبول کردن. ۲۸ پ وختی تاجرل مدیانی و وچه ری ایابین، گکایل یوسف و نه و چه کشیی و در، و فریتش و اسماعیلی یل و بیس سکه نقره؛ اونگل هم بریدش و مصر.

۲۹ وختی رتوبین ورگشت و سر چه و دی که یوسف نه منه چه یه و ناراحتی یخشه درنا، ۳۰ ورگشت طی گکایلش و گت: «کرکو وچه نی! ایسه م کوچه برم؟» ۳۱ پ قبی یوسف و گرتن، چپشی نه سر بریین و فبانه زن منه خینش. ۳۲ اوسه او قبی رنگ رنگی شاهانه نه بسی کردن و آوردن طی بوشون و گتن: «ینه جسیمه. سیلش ک بین مه قبی کرتنه و نه؟» ۳۳ یعقوب قبا

نَه إِسْنَاخَتْ وَ كُتَّ: «ها، په قَبِي كِرْمِه! جُونُورِ دِرَنَدَه اِي وَ نَه خَرْدِه. حَتْمًا يوسُفَ پَرَه پَرَه وَايِيه.»^{۳۴} اوسِه يعقوب وَ غِصَه جومشه درنا وَ جومه عزا پوشي وَ روزل زيادي سي كرش عزا كِرْت. ^{۳۵} تَموم كِرْل وَ نُويَرَلش سي دلداريش اومَن، اَمَا وَ اَروم وَايِي وَ كُتَّ: «نَه، م عَزَادار وَ طِي كِرْم مِيه گور ايرَم.» وَ بُو يوسُفَ سيش گريوس. ^{۳۶} مِيه اِي بِيِن، تاجرل مدياني يوسف مِيه مصر فُرْتِن وَ فوتيفار، كه يكي وَ افسرل فرعون وَ فَرْمُنْدَه محافظل دربار بي.

يوسُفَ وَ زِنِ فُوتيفار

^۱ ايسو، اسماعيلي يِل يوسُفَ بُرْدَه بِيِن وَ مصر. وَ مِرْدِي مصري، وَ نُوم فوتيفار كه يكي وَ افسرل فرعون وَ فَرْمُنْدَه محافظل دربار بي، يوسُفَ وَ شون اسَه. ^۲ خداوند بي يوسُفَ بي، وَ اَيِم موقِي وَايِي وَ مِيه حونه ارباب مصريش ويسا. ^۳ فوتيفار دي كه خداوند بي يوسُفَه، وَ مِيه هر آنچه ايَكِيه، خداوند وَ ش توفيق اييه. ^۴ پَ لَطْفِش نصيب يوسُفَ وَايِي وَ يوسُفَ وَ ش خدمت ايكه. فوتيفار يوسُفَ ناظر حوتش كه وَ هرچه داشت دا وَ دَسش. ^۵ وَ زموني كه فوتيفار يوسُفَ نَهَا وَ كَارَل حونه وَ تَموم دارايش، خداوند حونه او مصري نَه وَ خاطر يوسُفَ برکت دا. برکت خداوند وَ ري تَموم دارايي فوتيفار بي، وَ حونه كِرْتَه تا زمينلش. ^۶ پَ فوتيفار هرچه داشت دا وَ دَس يوسُفَ، وَ هيچ هولي نياشت غير نوني كه ايخه.

يوسُفَ مِرْدِي خوش هيكل وَ خوش سيما بي، ^۷ بَعَدَ پِچِي، نظر زِن اربابش وَ نَه كِرْت وَ وَ ش كُتَّ: «بِي مِ بَحُوس!» ^۸ اَمَا يوسُفَ قبول نَكِه وَ وَ زِن اربابش كُتَّ: «ايسِه اربابم وَ آنچه مِيه حونه طِي مِيه هولي نياره وَ هرچه داره داپه وَ دَس مو. ^۹ هيشگه مِيه اِي حونه وَ م گوتَر ني؛ وَ اربابم چيبي وَ م دريغ نَكِرْدِه، غير ت كه زَنشِي. پَ چطو دَس وَ اِي كار گند بَرْتُم وَ وَ خدا گنا كُنم؟» ^{۱۰} بي يكه وَ هَر رو وَ يوسُفَ ايخواس كه باش بَحُوسِه، ولي يوسُفَ گوشش نيگرت تا باش بَحُوسِه يا باش بو. ^{۱۱} اَمَا په رو، وختي يوسُفَ رَت وَ حونه تا وَ كارلش بَرَسِه، وَ اَهْل اِيال حونه كسي مِيه حونه نَبِي، ^{۱۲} زِن فوتيفار جومشه كِرْت وَ كُتَّ: «بِي مِ بَحُوس!» اَمَا يوسُفَ جومشه نَهَا مِيه دَس زَنكو وَ دَرَت وَ زَه وَ دَر. ^{۱۳} وختي او زِن دي كه يوسُفَ جومشه مِيه دَسش جا نَهَا وَ وَ حونه دَرَت، ^{۱۴} خدمتكارلَه صيا كه وَ وَ شون كُتَّ: «سِي كِنيت، اِي مِرْدِ عبراني نَه اُورْدِه طيمون تا بي ابرومون كِنِه! او مِرْدِ اومَه طيم تا بام بَحُوسِه، اَمَا مِ بي صيبي

بَلَدٌ قَبْرَهُ رَم. ^{۱۵} و وختی اِسْتَفْتِ که صیامه بلند کَرِمِه و قَبْرَه اِیْرَئِم جومشَه نَها مِیَنه دَسْم و دَرَت و وَ حَوْنَه زَه وَدَر. ^{۱۶} او زَن جومَه یوسف نَها طِی خُش تا آقَاش اومَه وَ حَوْنَه. ^{۱۷} و هَمو داستانه سی وَ هَم تعریف که: «او غلامِ عِبْرانی که اُورَدیش سیمون اومَه طِیم تا بی ابروم کِنِه. ^{۱۸} اما سی پِکِه بی صیبی بلند قَبْرَه رَم، جومشَه طِیم جا نَها و وَ حَوْنَه چِکِس وَدَر.»

^{۱۹} پ وختی اربابِ یوسف گَیَل زَنِشَه اِسْتَفْتِ که ایگَت: «غلامت بی م ایطو کَرِدِه»، تَش گَرَت. ^{۲۰} و اربابِ یوسف وَ نَه گَرَت و ورش دا مِیَنه زندانی که زندانی یَل پادشاه مِیَنه بند بیین. و یوسف وُچَه مُند مِیَنه زندان. ^{۲۱} اما خداوند بی یوسف بی، و محبتش ایگِه، و نظر لطف رئیس زندانه نَها ریش. ^{۲۲} پ رئیس زندان یوسف مَسْئول تَموم زندانی یَلی که، که مِیَنه بند بیین، و تَموم کارل وُچَه وَ دَس یوسف آنجوم ایابی. ^{۲۳} و رئیس زندان بی آنچه وَ دَس یوسف دایه بی، کاری نیاشت، سی پِکِه خداوند بی یوسف بی، و وَ نَه مِیَنه تَموم کارل، موفق ایگِه.

۴۰

یوسف خُو دِتا زندانی نَه تعبیر ایگِه

^۱ بعد پچی، ساقی و نونوای پادشاه مصر، و اربابشون پادشاه مصر خَطایی کَرِدِن. ^۲ و فرعون و ای دِتا افسر خُش، یعنی رئیس ساقی یَل و رئیس نونوایل خُشم که ^۳ و اونگله ور دا مِیَنه زندان فَرْمُنْدَه محافظَل دربار، هَم وُچَه که یوسف مِیَنه بند بی. ^۴ فَرْمُنْدَه محافظَل، یوسف نَها تا بی اونگل بو و خدمتیشون کِنِه. و اونگل سی مَدتی وُچَه زَر نظر بیین. ^۵ یه شو هر دِتاشون، یعنی ساقی و نونوای پادشاه مصر که مِیَنه زندان مِیَنه بند بیین، خُو یَلی دیین، هر کویکی خُو یی سی خُشون دیین، که هر خُو یی سی خُش تعبیری داشت. ^۶ پ گگون، وختی یوسف رَت طیشون، دی که پَریشونِن. ^۷ پ، و او افسرل فرعون که باش مِیَنه حونه اربابش زَر نظر بیین پُرسی: «سیچَه پَک پوزتون مِیَنه یِکِه؟» ^۸ جواب دان: «خُو یی دیمونه، اما کسی نی که ونَه تعبیر کِنِه.» یوسف و شون گُت: «می تعبیر خُو یل کار خدا نی؟ خوتونه سی م تعریف کِنیت.» ^۹ اوسه رئیس ساقی یَل خُوشه سی یوسف تعریف که و گُت: «مِیَنه خُو، دار رزی چلوم بی، ^{۱۰} و او دار رز سه کِلغَه داشت که تِنجَه زَن و گُل دان و خوشلشون انگور رَسیبیه دا. ^{۱۱} پیالَه شراب فرعون مِیَنه دَسْم بی و انگورلَه چیبم و مِیَنه پیالَه فرعون چَلنام و پیالَه نَه نَهام مِیَنه دَسش.» ^{۱۲} یوسف و ش گُت: «تعبیر خوت

پینه. سه كَلْعَه: سه روزه. ^{۱۳} بعد سه رو، فرعون تته سربلند ايكنه و تته دباره و مقام قبلت ابيرگردنه و ت پياله فرعون، مي زموني كه ساقيش بيبي، ايني منه دسش. ^{۱۴} فقط زموني كه همه چي سيت خوب وابي، منه هم و ياي بيار. و م لطفي ك؛ احوال منه سي فرعون تعريف ك و و اي بند آزادم ك. ^{۱۵} سي يكه منه و ديار عبراني يل دزيينه، و ويچه هم كاري نكرديمه كه منه وردانه منه سياچال.»

^{۱۶} وختي رئيس نونوايل دي كه تعبير خو رئيس ساقی يل خوب بي، و يوسف گت: «م هم خويي دييم، كه سه سله نون ري سزم بي. ^{۱۷} سله بالايي پر بي و هر طور غذي پته سي فرعون، اما پرنديل اونگله و سله اي كه ري سزم بي، ايخرين.» ^{۱۸} يوسف گت: «تعبير خوت پينه: سه سله، سه روزه. ^{۱۹} بعد سه رو، فرعون سرتنه ابيركنه و دارت ايزنه؛ و پرنديل گوشت بيته ايخرن.»

^{۲۰} منه روز سوم، كه روز و دنيا اومين فرعون بي، فرعون سي تموم خدمتكارش جشني وپا كه و بسي كه تا رئيس ساقی يل و رئيس نونوايله بيارن طيش. ^{۲۱} رئيس ساقی يله ورگردنا و ساقی گریش، و و پياله شرابه اينها منه دس فرعون. ^{۲۲} اما رئيس نونوايله دار ره، هموطو كه يوسف سيشون تعبير كرده بي. ^{۲۳} اما رئيس ساقی يل و يوسف ياي نكه، بلكم و نه و حوشش بُرد.

۴۱

يوسف خويل فرعونه تعبير ايكنه

^۱ د سال بعد اي جريان، فرعون منه خو دي كه ويسايه هيبي رو نيل، ^۲ و اوسو هف گاي قشنگ و پروار و رو اومن ودر و منه نيزارل ايچريين. ^۳ اوسيه هف گاي د كه بدشكل و لر بيين، و رو نيل اومن ودر و طی گايِل نَهاتر ويسان هيبي رو. ^۴ و او گايِل بدشكل و لر، گايِل قشنگ و پرواره خرين. اوسيه فرعون ديار وابي. ^۵ و امبلا و خورت و يذفده منه خو دي كه هف خوش گندم سالم و پردون سر كلوري سوز ايكنه. ^۶ اوسيه، هف خوش د سوز كه كه نازك و ريت بي و و باد شرقي خشكسه بي. ^۷ و او هف خوش نازك و ريت، هف خوش سالم و پردونه غوت دان. اوسيه فرعون ديار وابي و قيس كه خو دييه. ^۸ گكون، فرعون منه ديش پريشون بي. پ بسي كه و تموم جادوگرل و حكيمل مصر صيا كه و خويل خشه سيشون تعريف كه، اما هيچ كويكي و اونگل نترسين خويله سي فرعون تعبير كين.

^۹ اوسيه رئيس ساقی يل و فرعون گت: «امرو خطايل خمه و ياي اوردم.»

۱۰ اوسه که فرعون و خدمتکارلِ خُش خِشم گِزُت و مِنه و رئیس نونوایله، مِنه زندان حونه فرمُنده محافظلِ نَها زر نظر. ۱۱ ایما هر دِتامون مِنه په شو خُوی دبیم و خُو هر کویکی و ایما تعبیری سی خُش داشت. ۱۲ په جَوونِ عِبْرانی وُچه بامون بی، که خدمتکار فرمُنده محافظلِ بی. وختی که ایما خُویلمونه سیش تعریف کِردیم و اونگله سیمون تعبیر که و هر کویکیمون تعبیری طبق خُویلمون دا. ۱۳ و دِزُس هَموطو که و سیمون تعبیر که، اِتفاق اُفتا؛ مِنه و رِگَرَدَنان سِر کازم و رئیس نونوایله دار رَن.

۱۴ اوسه فرعون بسی که، یوسف خواس. پ و نه زی و سیاچال دَر اُورِین. یوسف بعد پیکه سِر صورتشَه تراشت و جومشَه عوض که، اومه و حضور فرعون. ۱۵ فرعون و یوسف گُت: «م خُوی دبیم و کسی نی که بتره ونه تعبیر کینه. دَر مورو دِ تِ اِشْنَفْتِمَه که وختی خُوی نه بَشِیفی، ایتری ونه تعبیر کنی.» ۱۶ یوسف و فرعون جواب دا: «و م نی، خدا و فرعون جواب خوبی ایبه.» ۱۷ پ فرعون و یوسف گُت: «مِنه خُو دبیم که ویسایه بییم هیبی رو نیل ۱۸ که پدَقَه هَف گای پَروار و قَشَنگ و رو نیل اومَن و دَر و مِنه نِزارلِ اِچَرِیین. ۱۹ و اوسه هَف گای دَ، دِنداشون اومَن و دَر که ضعیف و لر و بدشکل بیین. مو مِنه تمومی دیار مصر گایلی و او بدشکلی ندیبه بییم. ۲۰ و او گایلِ لر و بدشکل، هَف گای پَروار نَها تَر خَرِین. ۲۱ اما حتی بعد خَرِین اونگل هیچ دیار نَبی که اونگله خَرِینه، سی پیکه هَموطو می اُولشون بدشکل بیین. اوسه دیار و ایبیم. ۲۲ اَمِیلا خُوسِیْم و ایدَقَه مِنه خُو دبیم که هَف خوش گندم پُر و خوب سِر کلوری سوز ایکه. ۲۳ بعد اونگل، هَف خوش دَ سوز که، که پیسه و نازک و ریت بی و بای شرقی خُشکِسَه بی. ۲۴ و او خوشلِ نازک، هَف خوش خوبه غوت دان. م پنه سی جادوگرلِ تعریف کِردم، اما کسی نَبی که بتره ونه سیم تعبیر کینه.»

۲۵ اوسه یوسف و فرعون گُت: «هَر دِ خُو فرعون یکی یه. خدا اُنچه نه که ایخوا بکینه، و فرعون گُته. ۲۶ هَف گای پَروار و خوب، هَف سالیه و هَف خوش پُر و خوب هَم هَف سالیه. هَر دِ خُو یکی یه. ۲۷ هَف گای لر و زشت که بعد اونگل اومَن و دَر و هَم هَف خوش ریت که و بای شرقی خُشکِسَه بی، هَف سال قحطی یه. ۲۸ هَموطو که و فرعون گُتم، خدا اُنچه نه که ایخوا بکینه، و فرعون نِشون دایه. ۲۹ هَف سال، مَهلی فراوونی مِنه سرتاسر دیار مصر ایما، ۳۰ اما دِنداش، هَف سال قحطی ایما، و تموم فراوونی مِنه دیار مصر و یای ایزه و قحطی، ای دیار ناپود ایکینه. ۳۱ و خاطر قحطی که دِنداش ایما، اثری و فراوونی و جا نیویسه، سی پیکه قحطی مَهلی سختی ایابو. ۳۲ و پیکه فرعون دِ

دَفَهُ اى خُو نَه دَبِيه وَ اى مَعْنَى يَه كَه اى اَمْر وَ طَرْفِ خِدا يَه وَ خِدا وَنَه وَ هَمَى زِيبَى اِيكِنَه. ^{۳۳} پَ اَبِسَه فِرْعَوْنِ بَايَسِ مَرْدَى دَوْنَا وَ حَكِيمِ بَجُورَه وَ وَنَه وَ رَى دِيَارِ مِصرِ بِنَه. ^{۳۴} هَمِيَطُو فِرْعَوْنِ بَايَسِ نَاظِرَلَى بِنَه وَ رَى زَمِيئَلِ كَه مِئِه مَدَتِ هَفِ سَالِ فِرَاوُونَى، يَه پَنجِمِ مَصُولِ مِصرَ وَگِرَن. ^{۳۵} وَ تَمُومِ اَدُوَقَه اى سَالَلِ خُوبَه كَه وَدَسِ اَيَا، جَمِ كَيْنِ وَ غَلَه نَه زَرِ نَظَرِ فِرْعَوْنِ اَمْبَارِ كَيْنِ وَ غِذَا مِئِه شَهْرَلِ نِگَه كَيْنِ. ^{۳۶} اى اَدُوَقَه بَايَسِ سَى مَمْلَكَتِ اَمْبَارِ وَاوُو، سَى هَفِ سَالِ قَحْطَى كَه مِئِه دِيَارِ مِصرِ اَيَا، تَا مَمْلَكَتِ وَ خَاطِرِ خَشْكَه سَالَى وَ بَيْنِ نَرَه.»

يوسف صاحب منصب اياپو

^{۳۷} اى گَيِ يَوسُفِ وَ دَلِ فِرْعَوْنِ وَ تَمُومِ خِذْمَتَكَارَلِشِ نِشَس. ^{۳۸} پَ فِرْعَوْنِ وَ خِذْمَتَكَارَلِشِ گُت: «مَه كَسَى نَه مَى اى مَرْدِ اَيْتَرِيْمِ بَجُورِيْم، مَرْدَى كَه رُوحِ خِدا وَشِ بُو؟» ^{۳۹} اَوِسَه فِرْعَوْنِ وَ يَوسُفِ گُت: «سَى يَكِه خِدا تَمُومِ اَيْنِگَلَه وَ تِ اَشْكَارِ كِرِيَدَه، پَ هِيَشْكَه مَى تِ دَوْنَا وَ حَكِيمِ نَى. ^{۴۰} تِنَه وَ رَى حَوْنَه جَمِ اَيْنَمِ وَ هَرِ چَه اَمْرِ كِنَى تَمُومِ مَرِيْمُومِ وَ فِرْمُونِتِ گِرْدَنِ اَيْنِ. تِنَا وَ رَى تَخْتِ سُلْطَنَتِ، وَ تِ بَالَاَتَرِ اَيَابُوم.»

^{۴۱} اَوِسَه فِرْعَوْنِ وَ يَوسُفِ گُت: «سَى كُ كَه تِنَه وَ رَى تَمُومَى دِيَارِ مِصرِ نَهَامَه.» ^{۴۲} اَوِسَه فِرْعَوْنِ اَنكَشْتَرِ مَهْرَشَه وَ دَسِشِ دَرَاوُرْدِ وَ وَنَه كِه سَرِ دَسِ يَوسُفِ، وَ قَبِي كَتُونِ گِرُونَى وَ وَرَشِ كِه وَ طُوقِ طَلَايَى وَ نَاشِ. ^{۴۳} وَ وَنَه سُوَارِ دِرُشْكَه دِيَوْمِ خُشِ كِه، وَ نَهَاشِ جَارِ اَيْرَن: «زُونَى بَرْنِيَت!» وَ اى تَرْتِيْبِ فِرْعَوْنِ يَوسُفِ وَ رَى تَمُومَى دِيَارِ مِصرِ نَهَا. ^{۴۴} غَبِرِيُو، فِرْعَوْنِ وَ يَوسُفِ گُت: «جَمِ فِرْعَوْنُم، مِئِه سَرْتَاَسَرِ دِيَارِ مِصرِ هِيَشْكَه حَقِ نِيَاَرَه بَى اِجَازَتِ حَتَى دَسِ يَا پَاشَه دِرَازِ كِنَه.» ^{۴۵} وَ فِرْعَوْنِ نُوْمِ يَوسُفِ نَهَا «صَفِيْنَاتِ فَعْنِيْح» وَ سِيَشِ زَنِ اِسَه وَ نُوْمِ اَسِنَاتِ كَه دُوِيَرِ پُطَى فِرَاعِ، كَاهَنِ شَهْرِ «اُن» بَى. وَ يَوسُفِ بَى اَقْتَدَارِ مِئِه دِيَارِ مِصرِ اَيْرَتِ وَدَر.

^{۴۶} يَوسُفِ سَى سَالَه بَى كَه وَ خِذْمَتِ فِرْعَوْنِ پَادِشَاهِ مِصرِ دَرَاوَمَه. وَ يَوسُفِ وَ دَرْبَارِ فِرْعَوْنِ رَتِ وَدَرِ وَ مِئِه سَرْتَاَسَرِ دِيَارِ مِصرِ اِيگَشْت. ^{۴۷} مِئِه هَفِ سَالِ فِرَاوُونَى، زَمِيْنِ مَصُولِ زِيَادَى دَا. ^{۴۸} وَ يَوسُفِ تَمُومِ اَدُوَقَه اى نَه كَه مِئِه اَوِ هَفِ سَالِ فِرَاوُونَى مِئِه مِصرِ وَ دَسِ اَوَمِيَه بَى جَمِ كِه وَ مِئِه شَهْرَلِ اَمْبَارِ كِه. وَ اَدُوَقَه اى كَه وَ زَمِيئَلِ دُورْبَالِ هَرِ شَهْرِ وَ دَسِ اَوَمِيَه بَى، نَهَا مِئِه هَمُو شَهْرِ. ^{۴۹} يَوسُفِ يَكَلَى غَلَه مَى رِيغَلِ دِرِيَا اَمْبَارِ كِه، تَا وَچَه كَه وَ حَسَابِ كِرْدَنِ اَوْنِگَلِ دَسِ وَگِرَتِ، سَى يَكِه وَ حِدِ حَسَابِ زِيَادَتَرِ بَى.

^{۵۰} نَهَى يَكِه سَالَلِ قَحْطَى بَرَسِيَه، دِگَرِ سَى يَوسُفِ وَ دُنْيَا اَوَمَه. اَسِنَاتِ دُوِيَرِ

پُطى فِراع، كاهن شهر آن، اونگله سيش و دنيا اورد. ^۱ يوسف نوم كر اولشه نها منسه، سى يكه گت: «خدا تموم سختى يلم و تموم آنچه منه حونه بوم بى و حوشم برده». ^۲ و نوم كر دومشه نها افرام، سى يكه گت: «خدا منه ديار سختى يلم پُرتمر كرده.»

^۳ هف سال فراونى كه منه ديار مصر بى، تموم و ابى ^۴ و هموطو كه يوسف گته بى، هف سال خشكه سالى شروع و ابى. تموم ديارله قحطى گرت، اما منه سرتاسر ديار مصر نون بى. ^۵ و وختى تموم ديار مصر و گسنىي گرفتار و ابين، مردم سى غذا طى فرعون فرياد زن. فرعون و تموم مردم مصر گت: «بريت طى يوسف و آنچه وتون ايگ پكنيت.» ^۶ پ اوسه كه قحطى تموم مملكته گرتنه بى، يوسف امبارله واز كه، غله نه ايفرت و مصرى يل، سى يكه قحطى منه ديار مصر مهلى سخت بى. ^۷ غيريو تموم مردم او ديار سى استين غله ابيومن و مصر طى يوسف، سى يكه قحطى سختى تموم او ديار گرتنه بى.

۴۲

ككاييل يوسف ايرن و مصر

^۱ وختى يعقوب باخور و ابى كه منه مصر غله سى فرتن هسى، و كرلش گت: «سيچه سيل يك ايكنيت؟» ^۲ و گت: «ايسو اشنفتمه كه منه مصر غله سى فرتن هسى. بریت وچه و سيمون غله بسونيت تا زنده ويسيم و نميريم.» ^۳ پ ده تا و ككاييل يوسف رتن تا و مصر غله بسونين. ^۴ اما يعقوب، بنيامين گكى يوسف، بى ككاييل بسى نكه سى يكه و زلش رت نكنه بلايى سرش بيا. ^۵ پ كرل اسرائيل هم و تموم كسلى بين كه رتن سى استين غله، سى يكه قحطى ديار كنعانه هم گرتنه بى.

^۶ ايسو، يوسف فرمدار او ديار بى. و بى كه و تموم مردمون او ديار، غله ايفرت. پ ككاييل يوسف اومن و دربرابر و تعظيم كردن و رى و زمين نهان. ^۷ يوسف وختى ككاييلشه دى اونگله اشناخت، اما باشون طورى رفتار كه، كه انگار نيشناختشون، و وتندى باشون گپ ره و پرسى: «و كوچه اوميته؟» جواب دان: «و ديار كنعان اوميمه تا خردنى بسونيم.» ^۸ هرچن يوسف ككاييلشه اشناخت، اما اونگل و نه نشناختن. ^۹ اوسه و خويلى نه كه درموردشون دبیه بى و ياي اورد و وشون گت: «ايشا جاسوسيت! اوميته تا ضعفل ديار مونه وارسى كنيت.» ^{۱۰} اونگل وش گتن: «اى آقا، نه ايطوره! بنده

يَلْتِ اوْمِنَه تا خَرْدَنِي بِسَوْنِ. ^{١١} تَموم اِيما كُرْلِ يَه مَرْدِمِ. اِيما مَرْدِمُونِي رُو رَاسِيْم؛ بَنَدَه يَلْتِ وَتَه جَاسوس نَبِييَنَه. ^{١٢} يوسُف وَشون كُت: «نَه! ايشا سِي وَاَرَسِي كِرْدَن دِيَار اِيما اوْمِيَنَه. ^{١٣} اونگَل جَوَاب دَان: «اِيما بَنَدَه يَلْتِ دُوَازَه كَايِيْم، كُرْلِ مَرْدِي مِيَنَه دِيَار كَنعان. ايسو كِچَلوَتَرِيْن كَكامون طِي بُوْمونِه وَ يَه كَكامون هَم دَ نَبِيشِ. ^{١٤} اَمَّا يوسُف وَشون كُت: «هَمِيَنَه كَه وَتون كُتْم: ايشا جَاسوسِيْت! ^{١٥} وَ اِيطو اَمْتَحان اِيابِيْت: وَ جُون فرعون قَسَم، كَه تا كَكِي كِچَلوتون نِيَا وَبِچو، وَ وَبِچَه نِيرِيْت وَدَر. ^{١٦} يَكِي نَه وَ مابِيْن خَتون بَسِي كِنِيْت تا كَكاتونَه بِيَارَه وَبِچو؛ باقِيْتون اِيوبِيسِيْت مِيَنَه زَنَدان تا كِچَلوتونَه اَمْتَحان كُتْم وَ بِيْنُْم مَه راس اِيگِيْت وَ نَه. اَنَدِي، وَ جُون فرعون قَسَم كَه جَاسوسِيْت! ^{١٧} وَ يوسُف سَه رُو هَمَشونَه بِي يَك وَرَدَا مِيَنَه زَنَدان.

^{١٨} مِيَنَه رُو ز سَوم يوسُف وَشون كُت: «يَنَه كَه اِيگُم بَكِنِيْت تا زَنَدَه وَيسِيْت، سِي يَكِه م وَ خَدا زَلَم اِيَرَه: ^{١٩} اَر ايشا رُو راسِيْت، يَكِي وَ ايشا كَكَايِل مِيَنَه زَنَدانِي كَه مِشِيْت وَبِسَه مِيَنَه بَنَد وَ باقِيْتون بَرِيْت وَ غَلَه سِي خانَوادَه يِل كُستون بُوِيرِيْت. ^{٢٠} وَ بَايس كَكِي كِچَلوتونَه بِيَارِيْت طِيْم تا كِچَلوتون ثابت وَابو وَ نَمِيرِيْت. ^{٢١} پَ هَمِي كَار كِرْدِن. ^{٢٢} وَ يَك كُتِن: «وَراسِي كَه اِيما دَرْمورد كَكامون تَقْصِيركارِيْم. سِي يَكِه اوسَه كَه وَ وَمُون التماس اِيكِه، تَنگِي جُونِشَه دَبِييْم، اَمَّا گوش نَدِيْم. سِي هَمِيَنَه كَه وَ اِي تَنگِي كِرْفَتار وَابِيْمَه. ^{٢٣} رُوْبِيْن كُت: «مَه وَتون نَكُتْم كَه وَ او كُر كِنَا نَكِنِيْت؟ اَمَّا ايشا گوش نَكِرْدِيْت! ايسَه تون خِيْنِش رَسِييَه. ^{٢٤} اونگَل نونِسِن كَه يوسُف كِچَلوتونَه اِيَقْمَه، سِي يَكِه يوسُف بِي دِيلْمَاج مابِيْنشون بِي. ^{٢٥} پَ يوسُف وَ طِيشون رَت وَدَر وَ كِرْيوس. وَ دَبَارَه وَرَكُشْت طِيشون وَ باشون كُتْم رَه. اوسَه شَمعون وَ مابِيْنشون جِيَا كَه وَ وَر تِييَلشون نَهَا مِيَنَه بَنَد. ^{٢٦} وَ يوسُف دَسْتور دَا تا كِيسَه يَلشونَه پُر كِنِن وَ غَلَه وَ پِيَل هر كَوِيَكِي نَه بِنِن مِيَنَه خورجِيْنِش وَ توشَه سَفَر هَم وَشون بِييِن. وَ تَموم اِينگَلَه سِيشون كِرْدِن.

^{٢٧} اوسَه اونگَل غَلَه نَه بار خَرَلشون كِرْدِن وَ وُچَه رَتِن. ^{٢٨} وَخْتِي يَكِيشون وَ چِي كَه شُو مَنزل كِرْدَه بِييِن، خورجِيْنِشَه وَاز كَه تا كَه بِييَه وَ خَرش، دِي كَه پِيَلِش وَ رِي خورجِيْنِشَه. ^{٢٩} وَ وَ كَكَايِلِش كُت: «پِيَلِ مِيَنَه وَرَكِرْدَنانِه؛ وَبِچَه وَ رِي خورجِيْنِمَه. ^{٣٠} اوسَه وَ زَلِي دِلشون وَ تَب تَب اَفْتَا وَ هَمِيَطو كَه اِيَدَكِسِن وَ يَك سِيَل كِرْدِن وَ كُتِن: «پَه دَ چِنَه كَه خَدا وَ سَرْمون اُورِدَه؟»

^{٣١} وَخْتِي وَرَكُشْتِن طِي بُوَشون وَ دِيَار كَنعان، هَر اُنچَه نَه كَه وَ سَرشون اوْمِيَه بِي، سِيش تَعْرِيف كِرْدِن وَ كُتِن: ^{٣٢} «او مَرْد كَه حَاكِم او دِيَارَه بَامون وَ تَنَدِي كُتْم رَه وَ كَمون كَه اِيما جَاسوسِلِ او مَمْلَكَتِيْم. ^{٣٣} اَمَّا اِيما وَش كُتِيْم: "اِيما

رو راسیم و وَتَه جاسوس نَبیمه. ۳۲ ایما دُوازَه گکاییم، کُرَل بُو خُمون. یکی وَ ایما دَ نِی وَ کِچلوثرینمون تا وَ اَمرو مِنه دیار کنعان طِی بومونه. ۳۳ اوسه او مرد که حاکم او دیاره وَ مون گُت: "وَ یه ایفُم که رو راسیت که یکی وَ گکایتونه بنیت طیم وَ سی خانواده یَل گُستون غَلَه وَ گَریت وَ پَریت. ۳۴ گکی کِچلوته بیاریت طیم تا بدوئم که نه جاسوسیت، بلکم رو راسیت. اوسه گکاتونه وَتون اییرگردنم وَ ایتریت مِنه ای دیار داد وَ سند کُنیت."»

۳۵ وختی اونگل خورجینلشونه خالی ایگردن، دیین که ایسه پیل هر کویکی مِنه خورجینشه! وختی اونگل وَ بوشون کیسه یَل پیله دیین، زَلشون رَت. ۳۶ وَ بوشون یعقوب وَشون گُت: «ایشا داغ اولادِمَه نهیت وَ دَلَم. یوسف دَ نِی، شمعون دَ نِی، وَ ایسه ایخیت بنیامین هَم بُویریت. تَموم اینگل وَ سَرُم اومیه.» ۳۷ اوسه رثوبین وَ بوش گُت: «آر بنیامین نَورگردنام طیت هر دِتا کِرَمَه بَکُش. بنیامین بییه وَ دَس مَو م وَ نَه اییرگردنم طیت.» ۳۸ اَمّا یعقوب گُت: «کِرُم بی ایشا نیا وَچَه؛ سی پِکَه ککاش مُرده وَ تِنا وَ مُنده وَجا. آر مِنه ای سفر که ایریت بلایی سَرش بیا، مطمئن بیت می سفی مِنه وَ زور غِصَه ایکنیت مِنه گور.»

۴۳

وَرگشتنِ گکایلِ یوسفِ وَ طرفِ مصر

۱ ایسو مِنه او دیار قَحطی سختی بی. ۲ وختی غَلَه ای نه که وَ مصر اُورده ببین خَرین، بوشون وَشون گُت: «اُمبلا پَریت وَ پچی خَرَدنی سیمون یسونیت.» ۳ اَمّا یهودا وَش گُت: «او مرد وَ مون سخت هُشتار دا وَ گُت: "آر ککاتون باتون نَبو، ری مِنه نیبینیت." ۴ آر ککامونه بامون پسی کِنی، ایریم وَ سیت خَرَدنی ایسونیم. ۵ اَمّا آر وَ نَه پسی نِکِنی، نیریم سی پِکَه او مرد وَ مون گُت: "آر ککاتون باتون نَبو، دَ ری مِنه نیبینیت." ۶ اسرائیل که هَمو یعقوب بو گُت: «سیچه ای بَدی نه وَ م کِردیت وَ وَ او مرد گُنیت که یه گکی دَ داریت؟» ۷ اونگل جواب دان: «او مرد ریز وَ ریز درمورد ایما وَ خیشلمون، وَ مون پُرس بچو که وَ گُت: "مه بوتون هنی زنده یه؟ مه گکی دَ هَم داریت؟ آنچه وَش گُنیم مِنه جواب ای سئواللش بی. وَ کوچه دونسیم که ایگ: "گکاتونه بیاریت ویچو؟" ۸ وَ یهودا وَ بوش اسرائیل گُت: «ای کِرَ بی م پسی کُ تا وریسیم، پَریم، تا ایما وَ تِ وَ بچه یلمون نَمیریم وَ زنده ویسیم. ۹ م ضامن سلامتیش ایابوم. وَ نَه وَ م بخوا. آر وَ نَه نَورگردنام طیت وَ ناوردِمَش وَ

حضورت، دینش تا آخر عمر وَ نِی م بو. ^{۱۰} آر ایقَزَه مَعَطَل نیکردیم، تا ایسه دِ دَفَه رَتَه بیبیم وَ وَرگشته بیبیم.»

^{۱۱} اوسه بوشون اسرائیل وَ شون گُت: «آر دَ رِی نیسی، پَ ای کارَ کِنیت: وَ بَخَرین مَصولِ زمین بنیت مِنه خورجینلتون، یعنی پچی بلسان و پچی عسل و گُندر و مُر و پستَه وَ بایم، و سی او مرد پیشکشی بُویریت. ^{۱۲} پیل، دِ برابر بی ختون بُویریت، و پیلی نه که مِنه خورجینلتون وَرگرنده و ابیه بی، بیبیش واپس. بسا اشتبایی و ابیه بو. ^{۱۳} دَ وَرِسیت ککاتونه هَم وَگَریت، وَرگَردیت طی او مرد. ^{۱۴} خدی قادر مطلق رَحمی وَ دلِ او مرد بِنه تا او یکی ککاتونه هَم بی بنیامین باتون وَرگَردیه. اما مِ آر داغ بچه یلمه دِییم که داغدارم.» ^{۱۵} پَ اونگل وَرِسان پیشکشی و دِ برابر پیل وَگَرتن و بی بنیامین بالازیر و ابیین وَ طرفِ مصر و ویسان وَ حضور یوسف.

^{۱۶} وختی یوسف بنیامین باشون دی وَ پیشکار حونش گُت: «ای مردله بُویر وَ حونه وَ گویری سیشون سَر بُوُر وَ ونه آمایه کُ، سی یکه اینگل ظهر بی م غذا ایخَرن.» ^{۱۷} پیشکار هموکاری نه که، که یوسف وَش گُته بی و او مردله بُرد وَ حونه یوسف. ^{۱۸} و اونگل وَ یکه اُوردنِشون وَ حونه یوسف، رَاشون رَت، بی خشون گُتن: «ایما نه وَ خاطرِ پیلی که دَفَه اُول مِنه خورجینلمون وَرگَردنایه و ابیه بی، اُورِدیه وِچو تا وَمون حمله کِنه، اسیرمون کِنه و ایما نه بَرده خُش کِنه وَ خَرلمونه هَم بسونه.» ^{۱۹} پَ اونگل رَین طی پیشکار حونه یوسف وَ دِم در حونه باش ایطو گپ رَن: ^{۲۰} «ای آقا، ایما دَفَه اُول سی اِسین اَدوقه اومیم وِچو. ^{۲۱} اما وختی وَ جیی که شو منزل کِرده بیبیم خورجینلمونه واز کِردیم، هر کویکیمون تموم پیلْمونه مِنه خورجینلمون جُسیم. پَ ونه دِبارَه بی خمون اُوردیمه. ^{۲۲} و پیلِ بیشتری هَم اُوردیمه تا اَدوقه بسونیم. نُونیم کی پیلِ ایما نه وَ ری خورجینلمون نَهایه.» ^{۲۳} پیشکار گُت: «سلامت بیت؛ رَلتون مَره. خداتون و خدی بُوتون سیتون گنجی نَهایه مِنه خورجینلتون، سی یکه پیلِ ایشا رَسییه وَ دَسُم.» اوسه شمعون اُورد طیشون. ^{۲۴} او مرد اونگله بُرد وَ حونه یوسف وَ شون اُو دا تا پائیشونه بَشورن، وَ وَ خَرلشون هَم که دا. ^{۲۵} اونگل پیشکشِل شونه آمایه کِردن تا موقی ظهر که یوسف اییومه، وَش بیین، سی یکه اِسْنَفْتَه بیین که وَچه غذا ایخَرن.

^{۲۶} وختی یوسف اومه وَ حونه، پیشکشی نه که بی خشون داشتن، سیش اُورِدن وَ حونه وَ نَهان طیش و در برابرش تعظیم کِردن و ری وَ زمین نَهان. ^{۲۷} یوسف وَ احوالشون پُرسی و گُت: «بُو پیرتون که وَش گپ زیت، سلامتیه؟ مَه هنی هسیش؟» ^{۲۸} اونگل جواب دان: «بَدَدَت بومون هنی هسیش و

سلامتِه.» و خَل و ابیین، تعظیم کَرِدِن. ^{۲۹} و یوسف سَرَشَه راس کِه و گکاش بنیامین، کِر دی خَشَه دی و پُرسی: «مَه یه هَمو کِکِی کِچلوتونِه که وَش سیم کُتیت؟» و بنیامین کُت: «کِرْم، خدا وِت فیض بییه.» ^{۳۰} یوسف که و دبیین گکاش سخت بغض کِرده بی، چکِس وَدَر تا چیی سی گریوَه بَجوره. پ رت مِنه تُو خُش وُچه زار زار گریوس. ^{۳۱} اوسه ری خَشَه شَس و اومه وَدَر و خَشَه نِگَه کِه و کُت: «غذا بیاریت.» ^{۳۲} سی یوسف جیا غذا تَهان، سی اونگل جیا، و سی مصری یلی که بی و ایخَرِدِن هَم جیا، سی پِکِه مصری یل بی عبرانی یل هَمسُفَرَه نیابیین سی پِکِه مصری یل و ای کار کراهِت داشتِن. ^{۳۳} و اونگلَه و ترتیب و گپو تا کِچلو نِشُنِدِن وَرش، اَوَل زا طبقِ اول زائیش و جَوونتر طبق جَوونیش، و اونگل حیرت زِیَه سیلِ یک کِرِدِن. ^{۳۴} وختی بَهرشونَه و سفره یوسف ایدان، و بنیامین پنج برابر بَهر بقیه دایه وابی. پ اونگل باش نوشیین و کِیف کِرِدِن.

۴۴

پیاله نقره

^۱ اوسه یوسف و پیشکار حوئش دستور دا و کُت: «خورجینلِ ای مَرِدِموئه تا وُچه که بَترن بُویرن، پُر کِ و خَرَدنی و پیلِ هر کویکی نَه هَم بِنه مِنه خورجینش. ^۲ و او پیاله نقره مَنه، بی پیلِ غَلَش بِنه مِنه خورجین وکِه و هَمه کِچلوتَره.» و پیشکار آنچه نَه که یوسف وَش کُتَه بی، انجوم دا. ^۳ صُب زی که آفتو زه، او مردلَه بی خَرلِشون رُوئه کِرِدِن. ^۴ هَنی اوقه و شهر دیر نوابییه بیین که یوسف و پیشکار حوئش کُت: «وَری و بَره و دین او مَرِدل و وختی رَسییی وَشون، و اونگل بَگُ: "سیچه جواب خوبی نَه بی بَدی دیت؟" مَه یه پیاله ای نی که اربابم وَش اینوشیه و فال ایگره؟ ایشا کار بَدی کِرِدیتَه."» ^۵ وختی پیشکار رسی وَشون، هَمی گپله وَشون کُت. ^۶ اما اونگل وَش کُتِن: «سیچه اربامون پِنه ایگ؟ سَرِمون تِراشته! ایما وَتَه ای کار نیکنیم! ^۸ ایما پیلی نَه که مِنه خورجینلِمون جُسیم، و دیار کنعان وَرگَرَدنیم طی تو؛ پ چطو ایابو و حونه اربابت طلا یا نقره بَدِزیم؟ ^۹ پیاله نَه طی هر کویکی و بِنده یلت جُسی، پمیره و باقیمون هَم غلاملِ سَرورمون ایابیم.» ^{۱۰} پیشکار کُت: «خیل خُب، هموطو وابو که ایگیت. طی هرکِه جُسه وابی، و غلام م ایابو؛ باقیتون هَم بی حساب ایابیت.» ^{۱۱} پ هر کویکیشون زی خورجین خَشَه نَهان و زمین، و هر کویکی خورجین خَشَه واز کِه. ^{۱۲} و پیشکار و خورجین کِکِی گپوتر شروع و

گشتن که تا رسی و کچلوترین. و پیاله منه خورجین بنیامین جسّه وابی. ۱۳ اوسه اونگل حَقْسُونَه دِرنان و هر کویکی خَر خَشَه بار که و وِرگشتن و شهر.

۱۴ موقی که یهودا و ککائیلش اوَمَن و حونه یوسف، و هنی وچه بی. اونگل دربرابرش اُفتان و زمین. ۱۵ یوسف و شون گُت: «یه چه کاری بی که کِردیت؟ مه نُونیت که مردی می م ایتره بی فالگیری همه چی نه بَفمه؟» ۱۶ و یهودا جواب دا: «و سَرورمون چه بگیم، چه جوابی بییم؟ چطو بی گنایی خموئه ثابت کنیم؟ خدا گنی بَنده یلته آشکار کِرده. ایسو ایما غلامل سَرور خمونیم هم ایما و هم و که پیاله منه دسش جسّه وابی.» ۱۷ اما یوسف گُت: «سَرُم تِراشته! م وته ای کار نیکُم! تنّا مردی که پیاله منه دسش جسّه وابی غلام م ایابو. باقیتون و سلامت وِرگردیت طی بُوتون.»

۱۸ اوسه یهودا رت نزنک یوسف و گُت: «سَرورُم، تمنا ایکُم بلی بَندت چیی منه گوش سَرورُم بگُ. و بَندت خشم نکنی، سی یکه ت هم می فرعونی. ۱۹ سَرورُم و بَنده یلش پُرسی: "مه بو یا گکی د داریت؟" ۲۰ و ایما و سَرورمون جواب دیم: "بویی سالخرده داریم، و گکی جَوون که اولاد پیروئه سریشه. گکی او کُر مُرده و و تنّا کِر بیشه که باقی مُنده و بوش و نه دوس داره." ۲۱ اوسه و بَنده یلت گُتی: "و نه بیاریت طیم تا و تییّه خُم و نه بویئم." ۲۲ ایما و سَرورمون گُتیم: "او کُر نیتره و بوش جیا وابو، سی یکه آر و بوش جیا وابو، بوش ایمیره." ۲۳ اما ایسا و بَنده یلت گُتیت: "تا گکی کچلوته بی ختون نیاریت، ری منه د نیبینیت." ۲۴ پ وختی رتیم طی بَندت، بو خمون، گپل سَرورموئه سیش گُتیم. ۲۵ اوسه بومون گُت: "وِرگردیت و پچی خردنی سیمون بسونیت." ۲۶ ایما گُتیم: "نیتریم بریم. تنّا آر گکی کچلومون بامون بیا، ایریم. سی یکه نیتریم ری او مرد بویئم، غیر یکه، گکی کچلومون بامون بو." ۲۷ اوسه بَندت بوم و ایما گُت: "دونیت که زُم دتا کُر سیم و دنیا اُرد. ۲۸ یکی و اونگل و طی م رت و گُتیم: "حتماً پَره پَره وابییه." و اوسه د و نه ندییمه. ۲۹ آر ای یکی نه هم و م بگریت و بلایی سرش بیا، می سفی منه و مصیبت ایکنیت منه گور." ۳۰ پ ایسو آر وِرگردیم طی بَندت بوم، و ای کُر بامون نبو، و آر بوم، که جونش و جون ای کُر بسّه یه، ۳۱ بویئه که کُر نیسی، جاوجا ایمیره. و بَنده یلت می سفی بومونه و غصّه ایکنیم منه گور. ۳۲ سی یکه بَندت طی بوم ضامن سلامت ای کُر وابیئم و گُتیم: "آر و نه نورگردنام طیت، دینش تا آخر عمر و نی م بو!" ۳۳ پ ایسو تمنا ایکُم که بَندت و چی ای کُر ویسه و غلام سَرورُم بوم و ای کُر بی ککائیلش وِرگردیه واپس. ۳۴ سی یکه چطو ایترُم

وَرَّكَرْدُمْ طِي بُوم آر ای کُر بام نَبو؟ م طاقَتِ دِیِنِ یَنَه نِیَارُم که بلایی بیا و سَر
بُوم.»

۴۵

یوسف و گکایلش آشنایی ایبه

۱ یوسف دَ نَتْرَس طِی گسلی که مِنه حضورش وِیسایه بیین چلو خِشه بَگره،
پَ قیرَه زَه: «همه نه و طیم کنیت ودر!» پَ موقی که یوسف و گکایلش
آشنایی دا، کسی دَ وچه نبی. ۲ و بی صییی بَند گریوس، طوری که مصری یَل
صیاشه اِشْنَفْتِن و ای حَوْر و گوش فرعون هَم رسی. ۳ یوسف و گکایلش گُت:
«م یوسفم! مه بُوم هنی هسیش؟» اما گکایلش نَتْرَسِن جوابشه بیین، سی یکه
مِنه حضورش هراسون و ابییه بیین.

۴ اوسه یوسف و گکایلش گُت: «بیبیت زینگتر.» و اونگل اومن زینگش.
اوسه گُت: «م یوسفم، گکاتون، هموه که فرُتیتش و مصر! ۵ و ایسو پریشون
نَبیت، و یکه مَنه و وچه فرُتیت و ختون خشم مکنیت، سی یکه سی نجات
جون مردم خدا مَنه نوبی ایشا بسی که. ۶ سی یکه ایبه د ساله که قحطی و ای
دیار اومیه و پنج سال د هم، نه کشت کاری هه نه بریبینی. ۷ و خدا مَنه نهی
ایشا بسی که تا گسلی نه و ایشا و ری زمین باقی بِنه و سیتون جون یکی نه و
مرگ نجات بییه و زنده نگه کِنه. ۸ پَ په ایشا نَبیبیت که مَنه بسی کردیت
ویچو، بلکم خدا بی. و مَنه بُو و سر فرعون و سرور و ری تموم اهل آیلش و
فرْمُرَوی سرتاسر دیار مصر که. ۹ بچکیت و بریت طِی بُوم، و ش بگیت:
"کرت یوسف ایطو ایگُ: خدا مَنه سرور تموم مصر کرده. بیو طیم و دیر
مک. ۱۰ مَنه منطقه جوشن منزل ایکنی و زینگ م ایایی، ت و اولادلت و نوه
یلت و گله یلت و رمه یلت و هر آنچه داری. ۱۱ وچه سیت تدارک ابیبیم، سی
یکه هنی پنج سال د و قحطی مُنده. نکنه ت و اهل آیلت و تموم قوم خیشلت
فقیر و ابیت." ۱۲ ایسه ایشا و تیبیه ختون ابیبیت و ککام بنیامین هم ابیبینه، که
و راسی په مُم که باتون گپ ایزُم. ۱۳ بُومه و تموم عزتی که مَنه مصر دارُم و
و هر آنچه دبیته، باخور کنیت. بچکیت بُومه بیاریت ویچو.» ۱۴ پَ یوسف و
گکاش بنیامین دَس و نی یک بسن و گریوسین. ۱۵ و یوسف تموم گکایلشه بوس
که و گریوس. اوسه گکایلش باش گُفت و لُفت کردین.

۱۶ وختی حَوْر رسی و حونه فرعون که گکایل یوسف اومنه، فرعون و
افسرلش همشون خوشحال و ابیبین. ۱۷ فرعون و یوسف گُت: «و گکایلت بگُ:

"ایکار کنیت: چار پایلتونه بار کنیت و ورگردیت و دیار کنعان،^{۱۸} و بو و اهل آیلتونه و گریت، بیبیت طیم. و زمیل مصر و همه بخرشه و تون ایلم تا و برکت زمین بحریت." ^{۱۹} و ت یوسف مأموری که و شون بگی: "ایکار کنیت: دُرُشکه یل و دیار مصر سی زن بچه یلتون بویریت و بوتونه و گریت و بیبیت. ^{۲۰} هول چیل ختونه نیاشته بیت سی یکه تموم چیل خوب دیار مصر این ایشانه."»

^{۲۱} کزل اسرائیل همی کار کَرین: طبق دستور فرعون، یوسف دُرُشکه یل و توشه ره و شون دا. ^{۲۲} و هر کویشون په دس جومه نو دا اما و بنیامین سیصد مثقال نقره و پنج دس جومه دا. ^{۲۳} و سی بوش هم اینگله بسی که: ده خر بار و ابییه و بخرین چیل مصر و ده مایه خر بار و ابییه و غله و نون و توشه سفر سی بوش. ^{۲۴} اوسه یوسف گکایشه رونه که و موقی رتیشون و شون گت: «قَد ره بی یک جربحث نکنیت!»

^{۲۵} پ اونگل و مصر زن و در، او من طی بوشون یعقوب و دیار کنعان. ^{۲۶} و بوشون گنن: «یوسف هنی زنده یه! و حاکم تموم دیار مصره.» اوسه دلش و حال رت، سی یکه گپلشونه باور نکه. ^{۲۷} اما وختی تموم گپلی نه که یوسف و شون گته بی سیش تعریف کَرین، و دُرُشکه یلی نه که یوسف سی اوردنیش بسی کرده بی دی، بوشون یعقوب جون تازه ای گرت. ^{۲۸} و اسرائیل گت: «هم په سیم بسه! کرم یوسف هنی زنده یه. ایرم و نهی مُردنم و نه ایبیم.»

۴۶

یوسف اهل آیلشه ایاره و مصر

^۱ پ اسرائیل بی هرچه داشت بار که، رسی و بئرشبع و سی خدی بوش اسحاق فربونی یلی تقدیم که. ^۲ موقی شو، خدا منه رؤیا و اسرائیل گت: «یعقوب! یعقوب!» و جواب دا: «یله، وچنم!» ^۳ خدا گت: «منم خدا، خدی بوت. و بالازیر و ابیین و طرف مصر زلت مره، سی یکه وچه تنه قوم گیوی ایکنم. ^۴ م خم بات ایام و مصر و هم یکه م خم تنه دباره ایبرگردنم و دیارت. وختی که مُردی دس یوسف تیبلته ایبنده.»

^۵ اوسه یعقوب و بئرشبع رونه و ابی، و کزل اسرائیل، بوشون یعقوب و زن بچه یلشونه بی دُرُشکه یلی که فرعون سیش بسی کرده بی، بُرین. ^۶ اونگل حیوئل و چیللی نه که منه دیار کنعان و دس اوردنه ببین بی خسون و گرتن، و یعقوب و تموم نسلش باش رتن و مصر. ^۷ یعقوب کزل و کزل کُرشه و هم

دویزل و دویزل کُرش، یعنی تموم نسلشہ بی حُش بُرد و مصر.

